

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Закон о финансијској подршци породици са децом, чија је примена почела 1. јула, прописује да мишљење о здравственом стању детета, односно о праву на одсуство са посла ради посебне неге детета даје надлежна комисија РФ ПИО

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

НОВА ВЕШТАЧЕЊА У ФОНДУ ПИО

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Све више младих предузетника

У последње време много се прича и пише о томе да млади одлазе из земље и да нису спремни да покрену сопствени посао. Ипак, најновији подаци указују и на другачија искуства, односно да је само од почетка године основано 1.400 предузећа чији власници имају 35 година или су млађи. Тако статистика каже да је у просеку у свакој општини (145 општина у Србији, не рачунајући Косово и Метохију), од почетка године

лакше доћи него раније, јер постоје различити програми и пројекти који пружају подршку младима да почну самостални бизнис. Такође, данас је добро време за инвестирање, а енергију младих и њихове добре идеје препознају људи спремни за улагање. Имајући у виду макроекономску слику која иде у прилог младима, инвеститорима се више исплати да улажу новац него да га чувају у банци, нека су од искустава младих

основано по десет предузећа чији власници имају до 35 година, преноси Танјуг. Према подацима Агенције за привредне регистре, од почетка године до краја јуна међу власницима удела у привредним друштвима појављују се 1.602 физичка лица. И даље су доминантнији мушкарци (њих 1.135 у односу на 467 жена).

Приликом отпочињања самосталног посла пред будућим предузетником је низ питања – од тога да ли ће моћи и знати да се снађе на тржишту, до питања везаних за финансије, начин пословања... Стога су веома важне едукације које организују Национална служба за запошљавање и Привредна комора Србије на којима млади људи могу да сазнају шта значи бити свој газда, како радити да би се опстало на тржишту, каква су им права, обавезе, могућности.

Да се може кренути и од нуле, са добром идејом и разрађеним планом, потврђују бројни примери успешних младих људи. Према њиховим речима, највећи проблем при започињању посла јесте недостатак мотивације и вере у идеју, много више него недостатак новчаних улагања. Финансије јесу оно што је кључно и основно да се започне сопствени бизнис, тек после иду дозволе и испуњавање стандарда, али сама истрајност доводи до извора финансија, поручују млади привредници. Многи од њих кренули су у бизнис без великих почетних улагања и наглашавају да је до извора финансирања сада много

и одважних предузетника. Они саветују свима који су „залуђени“ својим идејама да верују у себе и да истрају, јер ће бити све више прилика да унапреде своју инвестицију и на тај начин развију посао. Једна од првих станица на том путу могли би бити и стартап и други кредити Фонда за развој Републике Србије.

Да би се мотивисали млади да започну сопствену делатност, Привредна комора Србије и НСЗ организују бројне курсеве, расписују јавне позиве и нуде едукативни материјал. Запослени пружају техничку подршку везану за приступ финансијама и за припрему документације у градовима широм Србије. На сајту ПКС постоји и неколико страница на којима они који одлуче да крену у бизнис могу да пронађу бројне информације о пословању, а могу и путем мејла или телефоном да се обрате за савет Бизнис инфо-сервису у Комори, као и Позивном центру и свим филијалама НСЗ.

Јер, да би се успело, треба се стално усавршавати, повезивати се са што више људи, пратити догађаје везане за бизнис, похађати обуке из предузетништва, учествовати на скуповима где се могу чути примери добре праксе. Важно је размјењивати искуства о томе шта су најчешћи проблеми са којима се предузетници сусрећу, јер то многим може бити велика инспирација и охрабрење да покрену властити посао.

Г. О.

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ

Одржана седница Управног одбора

Управни одбор Републичког фонда ПИО крајем јула је одржао седницу на којој су чланови донели Одлуку о повлачењу Одлуке о измени Одлуке о утврђивању својства осигураника и обавези плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање. Разлог за доношење ове одлуке је одлука Уставног суда Републике Србије, донета у децембру 2017, објављена и ступила на снагу у јуну ове године, која се односи на члан 4 Одлуке о утврђивању својства осигураника и обавези плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, односно на могућност Фонда ПИО да врши утврђивање обавезе плаћања доприноса за ПИО уколико они нису претходно били утврђени од стране Пореске управе. Убудуће ће ту обавезу обављати Пореска управа.

Данило Вујичић, председник УО РФ ПИО, Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО, Славко Имрић, директор ПФ ПИО, и Александар Милошевић, заменик директора РФ ПИО

На седници Управног одбора Фонда такође је донета Одлука о конверзији потраживања Републичког фонда ПИО у капитал Ак-

ционарског друштва „Тигар“ Пирот, у складу са препоруком из Закључка Владе Републике Србије од 21. јуна 2018. године. **В. К.**

НОВА ВЕШТАЧЕЊА У ФОНДУ ПИО

Право на одсуство са рада ради посебне неге детета

Примена Закона о финансијској подршци породици са децом почела је 1. јула 2018. године. Одредбама члана 38 овог закона утврђено је да министар надлежан за социјална питања прописује ближе усло-

ве одсуства са рада или рада са половином пуног радног времена родитеља, односно усвојитеља, хранитеља или старатеља детета млађег од пет година коме је потребна посебна нега.

О степену сметњи у психофизичком развоју и инвалидитету детета, од ступања на снагу новог закона, мишљење даје надлежна комисија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, а не комисије

које је при домовима здравља формирала општинска, односно градска управа, како је то било до сада. Трошкови рада комисије, у складу са новим законом, финансирају се из буџета Републике Србије.

Један од подзаконских аката који се односе на примену овог закона јесте Правилник о ближим условима, поступку и начину остваривања права на одсуство са рада или рада са половином пуног радног времена ради посебне неге детета, који је донео министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Правилник је ступио на снагу 18. јула ове године, а комисије су прва вештачења почеле да обављају 23. јула. Током прва четири дана рада комисија, обављена су вештачења по нешто мање од 400 захтева. Вештачења се тренутно обављају у Дирекцији Републичког фонда ПИО у Београду, а како правилник прописује, вештачења ће се обављати у свим филијалама Фонда ПИО, ван радног

Са радионице посвећене методологији процене функционалног статуса деце

времена, најмање једном у 15 дана, а по потреби и чешће у зависности од броја поднетих захтева.

Једна од припремних активности пре почетка обављања вештачења била је и радионица под називом „Методологија процене функционалног статуса деце по доменима развоја“,

Састав комисија

Првостепена комисија има четири члана, од којих је један лекар вештак специјалиста Републичког фонда ПИО, који је уједно и председник Првостепене комисије, један лекар специјалиста педијатар из развојног саветовалишта или службе за здравствену заштиту деце, један здравствени сарадник и један представник надлежног органа јединице локалне самоуправе задужен за послове дечје заштите који је секретар Првостепене комисије.

Другостепена комисија има исти састав, осим што је секретар комисије представник Министарства за рад.

која је у сарадњи Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и Фонда ПИО организована 18. јула у Београду, а којој је присуствовало око 140 лекара педијатара, здравствених сарадника и представника градских и општинских служби дечје заштите, који ће бити директно укључени у процес вештачења.

Милена Антић Јанић, саветник у Сектору за бригу о по-

родици и социјалну заштиту у оквиру Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, приликом уводног излагања реклаа је да је радна група, која је радила на Закону о финансијској подршци породици са децом, почела своје активности још у септембру 2014. године да би дошла до текста који је усвојен у Народној скупштини у децембру 2017. године, док су измене и допуне овог закона усвојене у јуну 2018. године.

мера дечји додатак – рекла је Милена Антић Јанић.

Како је објаснила, циљ свих измена закона јесте да се права усмере ка правим корисницима.

– Задатак нове комисије је да добро процени здравствено стање детета и да одсуство са рада које је потребно родитељу који негује болесно дете стварно буде усмерено ка породицама којима је то потребно. Садашња ситуација је таква да у Београду има 16.000 рође-

вилника заједнички учествовали представници Министарства здравља, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, колеге из здравствених установа, Института за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, УНИЦЕФ-а, као и Фонда ПИО.

– Применили смо мултидисциплинарни приступ и трудили се да омогућимо вештачење функционалности детета. Важно је нагласити да се правилник односи на децу која су

Прва вештачења здравственог стања деце почела у Дирекцији РФ ПИО 23. јула

– Закон, као и до сада, има три мере. Једна има за циљ усклађивање рада и родитељства, друга подразумева активности и права кроз која се остварује популациона политика, и трећа има за циљ заштиту посебно осетљивих група деце, односно породица које су у стању социјалне потребе, где је социјална

не деце, а више од 9.000 оваквих захтева, што не одговара правом стању по питању здравља деце – навела је Милена Антић Јанић.

Др Дика Кајевић, директор Сектора за медицинско вештачење РФ ПИО, задужен је за организацију рада комисија. Он је рекао да су у изради новог пра-

ометена у развоју и која имају телесни инвалидитет. Сва медицинска документација која не буде веродостојна и не буде одговарала правом здравственом стању детета, прослеђиваће се здравственој инспекцији у оквиру Министарства здравља – нагласио је др Кајевић.

Након уводних излагања, стручни предавачи говорили су о методологији процене функционалног стања деце са аспекта различитих домена развоја – комуникације, моторике, активности свакодневног живота, као и социо-емотивног и когнитивног домена.

Како је најављено, следећа радионица која ће се бавити овим темама биће организована у септембру у Врњачкој Бањи у оквиру традиционалног Саветовања лекара вештака РФ ПИО.

Весна Кадиф

Подношење захтева и вештачење

Захтев за остваривање права, са медицинском документацијом, подноси се у општинској, односно градској служби дечје заштите, према месту пребивалишта подносиоца захтева. Захтев се може поднети 45 дана пре истека одсуства са рада ради неге детета.

Општинска, односно градска служба дечје заштите позива подносиоца захтева да дође на вештачење са дететом у надлежну филијалу Републичког фонда ПИО.

Вештачење здравственог стања детета Првостепена комисија обавља на основу непосредног прегледа детета, медицинске документације и других доказа. Како је прописано правилником, Првостепена комисија у изузетним случајевима може дати позитивно мишљење за признавање права и без непосредног прегледа детета, односно само на основу разматрања медицинске документације из које се неспорно може утврдити здравствено стање детета.

Детаљније информације у вези са остваривањем ових права налазе се на сајту Фонда ПИО www.pio.rs.

Највише корисника у Врњачкој, Нишкој и Бањи Ковиљачи

Као што је већ познато, овогодишњи оглас за бесплатну рехабилитацију пензионера трајао је од 28. марта до 13. априла, а за ову намену издвојено је 392,94 милиона динара. Од поднетих нешто мање од 37.000 пријава за упућивање на рехабилитацију, на коначним ранг листама нашло се 13.220 корисника, и то 12.107 корисника из категорије запослених, 1.023 из категорије самосталних делатности, као и 90 корисника из категорије пољопривредника.

Фонд ПИО је све пензионере који су испунили услове и нашли се на ранг листама писаним путем обавестио у коју установу ће бити упућени на рехабилитацију, о списку области из којих се рехабилитација пружа, као и о спецификацији услуга које ће им обавезно бити пружене. Такође, Фонд је послао спискове корисника установама на основу којих већ увелико позивају кориснике и с њима се директно договарају о терминима боравка, а први пензионери већ су почели да користе ово право.

Др Дика Кајевић, директор Сектора за медицинско вештачење РФ ПИО и председник Радне групе за праћење и спровођење поступка рехабилитације корисника пензија, каже да све тече по плану и да, као и до сада, сви корисници који су остварили право треба да га искористе до краја године.

– Све активности у складу са Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО обављају се онако како је планирано и наши пензионери се опорављају у бањама од почетка јула. Уводећи могућност да изаберу бању у којој би желели да бораве, прошлогодишњим изменама Правилника, желели смо да и на овај начин употпунимо њихов опоравак. Наравно, важно је нагласити да су комисије морале да воде рачуна о томе да корисник не буду упућен у бању која је контраиндикована његовом здравственом стању, али су жеље, и уз процене комисија, већини корисника испуњене – наглашава др Кајевић.

У складу са исказаним жељама, ове године је највећи број корисника из целе Србије, око 1.500 њих, упућен у Специјалну болницу за лечење и рехабилитацију „Меркур“ у Врњачкој Бањи, нешто мање од 1.200 пензионера упућено је у Специ-

јалну болницу за рехабилитацију „Бања Ковиљача“, док ће се око 950 корисника према плану опорављати у Институту за лечење и рехабилитацију „Нишка бања“.

Др Дика Кајевић подсјећа да Фонд, поред финансирања десетодневне рехабилитације за кориснике пензија који су остварили ово право, што подразумева смештај у бању, пун пансион, превоз до бање и назад, као и комплетну медицинску услугу, такође сноси трошкове смештаја и превоза за пратиоце слепих лица и деце која су остварила право на породичну пензију по основу неспособности за самосталан живот и рад.

На овогодишњи конкурс пријавило се укупно 6.445 пензионера из АП Војводине, а услове из конкурса испунио је 4.851 пензионер. Према речима Светлане Ђуретић, саветнице директора Покрајинског фонда ПИО, ове године ће на рехабилитацију у РХ центре и бање Републике Србије о трошку РФ ПИО отићи 3.145 корисника пензија којима се пензије исплаћују преко Покрајинског фонда ПИО. То је у односу на прошлу годину више за 180 корисника пензија. Разврстано по категоријама, у бањама ће са подручја Покрајинског фонда ПИО ове године боравити 2.940 корисника из категорије запо-

слених, 198 из категорије самосталних делатности и седам корисника из категорије пољопривредника.

Како нам је рекла Светлана Ђуретић, највише корисника пензија са подручја АП Војводине отићи ће ове године у врднички „Термал“ и „Кањижу“, по око 900 корисника, у „Јунаковић“ у Апатину нешто мање од 800 пензионера, док ће у „Русанди“ у Меленцима боравити око 300 корисника пензије. Ван Војводине корисници ће боравити у Врњачкој Бањи, Бањи Ковиљачи и Златибору.

Светлана Ђуретић истакла је да је Покрајински фонд и приликом спровођења овогодишњег конкурса остварио одличну сарадњу са чланицама Савеза пензионера Војводине и Синдикатом пензионера Србије „Независност“ на терену, као и са запосленима у РХ центрима и бањама Србије, ангажованим у реализацији овог посла.

– Наши сарадници у РХ центрима спремно су дочекали почетак реализације бесплатне рехабилитације пензионера. Тако је прва група пензионера из Филијале РФ ПИО Суботица отпутовала 13. јула у бању „Кањижа“, а истог дана је и прва група пензионера из Филијале РФ ПИО Вршац започела рехабилитацију у Бањи „Јунаковић“. Посебно сам

захвална и нашим колегама из филијала Фонда ПИО широм Војводине што су, и поред обављања својих других редовних послова, уложили максималан труд да се посао око слања пензионера на рехабилитацију о трошку Фонда ПИО спроводи беспрекорно и у складу са Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО – рекла је Светлана Ђуретић.

**В. Кадиф
М. Мектеровић**

Одустајање или промена РХ центра

Корисник има право да одустане или промени додељени РХ центар искључиво из оправданих разлога, као што су погоршање здравственог стања, смрт члана уже породице и слично.

У ситуацији када корисник жели да одустане од рехабилитације, дужан је да најкасније седам дана пре заказаног термина писаним путем обавести надлежну филијалу Фонда о разлозима одустајања, а РХ центар обавести о одустајању. Уколико су разлози оправдани, корисник не губи право на рехабилитацију по огласу за наредну годину.

У случају да жели да промени додељени РХ центар корисник се писаним путем обраћа филијали, која у договору са лекарском комисијом, а у складу са медицинском документацијом и смештајним капацитетом, одлучује о промени додељеног РХ центра.

ПОДЕЛА ПЕНЗИОНЕРСКИХ КАРТИЦА ФОНДА ПИО

Без дугог чекања и гужви

Већина филијала Фонда ПИО почела је са издавањем пензионерских картица за кориснике са свог подручја. Посао се одвија неометано, уз добру организацију и поштовање режима издавања картица. Понегде, као у Смедереву, Пећинцима, Иригу, и удружења пензионера су се укључила овај захтевни посао.

Иако су корисници обавештени о распореду поделе картица по азбучном реду, по данима, у највећем броју филијала, без обзира на почетно слово презимена, не враћају кориснике који дођу по своју картицу.

После промотивних картица, до сада је из Завода за израду новчаница и кованог новца дистрибуиран контингент и преосталих пензионерских картица за филијале Београд, Нови Сад, Суботица, Сомбор, Лесковац, Ђуприја, Краљево, Вршац, Пожаревац, Врбас, Бачка Паланка, Смедерево, Прокупље, Крагујевац, Панчево, Ваљево, Шабац, Сремска Митровица, Чачак и Врање, као и за све службе и испоставе тих филијала.

Подсећамо да корисници да би преузели картицу морају код себе имати идентификациони документ, личну карту или пасош. Породични пензионери, родитељи, старатељи и хра-

Уручивање картица у Филијали Крагујевац

нитељи приликом доласка по пензионерску картицу треба да понесу последњи чек од пензије, односно извештај корисника из банке.

Након израде и расподеле пензионерских картица затеченим корисницима пензија, почеће израда картица за нове кориснике, који су укључени у исплату после 26. фебруара 2018. године.

У већини места у акцију уручивања пензионерских картица укључили су се и представници локалне самоуправе, с циљем да подрже овакве активности које су на добробит грађана и да им омогуће што више погодности.

Наглашавамо да је употребом пензионерске картице обезбеђена потпуна заштита личних података, а корисници једноставније и безбедније могу да

докажу свој статус. Пошто се на картици од личних података налазе само име и презиме корисника, њиховом израдом обезбеђена је заштита података о личности, јер су до сада за доказивање пензионерског статуса коришћени чекови од пензије, решења о пензији или потврде на којима се налази велики број личних података.

Г. О.

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О СОЦИЈАЛНОЈ СИГУРНОСТИ СА РУСИЈОМ

Уређено остваривање права из ПИО

Руска дума верификовала је 10. јула Споразум између Русије и Србије о социјалној сигурности који је потписан у Москви 19. децембра прошле године, пренела је руска агенција ТАСС.

Споразум о социјалној сигурности омогућиће грађанима Србије који имају остварен радни стаж у Русији и грађанима Русије који долазе на рад у Србију да могу да остваре право на пензију.

На потписивању споразума делегације две земље раде још од 2010. године, а Споразумом се регулише остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања, и то право на старосну, превремену старосну пензију, инвалидску и породичну пензију.

Предвиђено је и право на накнаду погребних трошкова, као и право на давања у случају повреде на раду и професионалне болести.

Споразумом је предвиђено сабирање радног стажа у обе државе, што омогућава особама које немају довољно стажа осигурања навршеног применом националних прописа да остваре право на пензију сабирањем периода осигурања навршених и у Србији и у Русији.

Овај споразум примењиваће се и на осигуране случајеве настале пре његовог ступања на снагу, што подразумева да ће

наши грађани остварити право на пензију за године рада још из времена СФРЈ.

Још се не зна тачан податак колико је грађана Србије радило у Русији и колико њих ће по том основу остварити право на пензију. Одредбе Споразума односе се само на раднике којима су уплаћивани доприноси за пензијско и инвалидско осигурање.

Г. О.

НАЦРТ ЗАКОНА О РОДНОЈ РАВНОПРАВНОСТИ

Јавне расправе организоване у пет градова

На предлог Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Влада Републике Србије донела је 14. јуна Закључак о спровођењу јавне расправе у Републици Србији о Нацрту закона о родној равноправности, за представнике државних органа, јавних служби, привредне субјекте, синдикате, удружења послодаваца, стручну јавност и друге заинтересоване учеснике. Овим актом утврђен је и Програм јавне расправе о Нацрту закона о родној равноправности који је предвидео да се она реализује у пет градова Србије од 14. јуна до 5. јула 2018. Програмом је предвиђено и да по окончању поступка јавне расправе, Министарство уради анализу свих примедби, предлога и сугестија учесника у јавној расправи, сачини Извештај о томе и објави га на својој интернет страници и порталу е-управе, што је и учињено у предвиђеном року.

Према поменутом Програму, јавне расправе и презентације Нацрта закона о родној равноправности организоване су, уз учешће укупно 540 лица, у Новом Саду, Београду, Крагујевцу, Нишу и Новом Пазару.

Такође, текст Нацрта овог закона постављен је на сајту Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална

Министар Зоран Ђорђевић, Маја Гојковић, председница Народне скупштине, и др Стана Божовић, државна секретарка

питања и порталу е-управе и учесници јавне расправе су позвани да у предвиђеном року Министарству доставе своје сугестије, предлоге, иницијативе и коментаре. Према подацима из Извештаја, на овај позив одазвало се укупно 67 друштвених субјеката, односно ресорном Министарству је благовремено достављено 66 образаца са примедбама, мишљењима и сугестијама на Нацрт закона, који су и уврштени у материјал са јавне расправе.

Током јавне расправе о Нацрту закона о родној равноправности достављено је, електронски или писаним путем, те изречено у дискусији у поменутих пет градова, 359 мишљења,

примедаба и сугестија, које је Радна група разматрала и уврстила у Нацрт закона о родној равноправности након јавне расправе, а све то је доступно јавности на сајту ресорног Министарства.

У Извештају је наглашено и да су велики допринос у процесу јавне расправе ресорном Министарству пружили Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом и органи јединица локалне самоуправе у оквиру којих су организована јавна слушања и презентације овог нацрта закона. Канцеларија за сарадњу са цивилним друштвом, на пример, објавила је на свом сајту позив организацијама цивилног друштва да

се укључе у спровођење јавне расправе о Нацрту закона, и приложила текст Нацрта, као и образац за достављање мишљења, предлога и сугестија. Стога ће и Извештај о спровођењу поменуте јавне расправе са дорађеним Нацртом заинтересовани моћи да прочитају и на сајту Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом.

Зоран Ђорђевић, министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, донео је 9. јула ове године Одлуку о образовању Радне групе за евалуацију предлога, мишљења и сугестија и дораду Нацрта закона о родној равноправности. Основни задатак Радне групе био је да оцени примедбе и сугестије које су пристигле на Нацрт закона и изнете у јавној расправи, и да на основу тога изврши дораду наведеног закона.

На основу спроведене анализе Радна група је, између осталог, утврдила потребу да се у оквиру дораде Нацрта закона о родној равноправности изврши и усклађивање, осим са Уставом и осталим законима Републике Србије, и са ратификованим међународним документима и правним тековинама Европске уније.

Мирослав Мектеровић

Министар са представницима Светске банке

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Зоран Ђорђевић, разговарао је са представницима Светске банке о активностима у области родне равноправности и политикама за промовисање једнаких економских могућности за мушкарце и жене у Србији.

Министар је истакао да су сви закони у Републици Србији антидискриминаторни и да тренутно ресорно министарство ради на изради Нацрта закона о родној равноправности и изменама и допунама Закона о спречавању дискриминације.

– Србија је прва земља западног Балкана која је приступила REC програму, који се односи на дискриминацију, ксенофобију, права особа са инвалидитетом, права жена и мушкараца, превенцију насиља и инклузију Рома. Приступ је омогућен у износу од 439 милиона евра бесповратних средстава – истакао је министар Ђорђевић.

Представници Светске банке нагласили су да је родна равноправност од велике важности за бржи и инклузивнији раст у Србији, као и да овај тим заједно са Владом Србије разматра политике и мере којима би се унапредила родна равноправност.

Бесплатна летња ИТ школа

У српско-корејском информатичко приступном центру (СКИП) при Министарству државне управе и локалне самоуправе одржавају се бесплатне ИТ радионице за грађане.

Млади стручњаци из Јужне Кореје полазнике подучавају најпопуларнијим програмским језицима. Осим програмирања презентују се и занимљивости из богате корејске културе, а посебну пажњу привлачи техника писања корејских слова.

Иначе, СКИП центар је отворен у децембру као високотехнолошки и модерно опремљен простор. Наменен је за обуку државних службеника и грађана. Поседује неколико ИТ учионица, специјалне смарт подијуме, пројекторе и рачунаре са посебним вај-фај конекцијама и брзим интернетом.

Министарство државне управе и локалне самоуправе Србије обезбедило је простор, а Влада Републике Кореје новац за његово функционисање.

НСЗ организује информатичке обуке

Национална служба за запошљавање организује обуке које ће полазницима из десет градова Србије обезбедити неопходна знања и вештине за рад у ИТ сектору у коме су могућности за запошљавање највеће.

У оквиру првог циклуса, који почиње у септембру, биће укључено 775 полазника. Услов је да имају најмање завршену средњу четворогодишњу школу, склоност за информатичко програмирање, да познају рад на рачунару и енглески језик најмање на А2 нивоу.

Наплата пластичних кеса

У већини трговинских објеката почела је званична наплата пластичне амбалаже у складу са препорукама о заштити животне средине. Продавци кажу да се у њиховим објектима све више могу видети купци који долазе са цегерима за куповину.

Наплаћивање кеса у трговинским ланцима почело је од средине прошле године, на препоруку Министарства за заштиту животне средине. Без обзира на то што су цене кеса симболичне (2-5 динара), за неколико недеља од почетка наплате кеса у одређеним трговинским објектима њихова употреба је смањена за 50 одсто.

Статистика каже да у Србији у просеку грађани троше седам пластичних кеса дневно, односно 2.555 годишње, што је укупно више од две милијарде кеса годишње. Према незваничним проценама трговинског сектора у Србији, у нашој земљи годишње се за набавку пластичних кеса потроши око 20 милиона евра, а од 30 до 40 одсто њих се баца, што директно утиче на загађење животне средине.

Употреба пластичних кеса потпуно је забрањена у 35 држава, а у земљама Европске уније се све мање користе.

Дефиле застава

Студенти из више од 50 земаља, учесници Међународног студентског фестивала у Београду, крајем јула прошетали су центром града под заставама својих држава. Ова студентска манифестација одржава се у Београду већ неколико година.

Студенти из целог света који су се овом приликом окупили у нашој престоници учествовали су у разним едукативним радионицама, а како сами кажу, одушевљени су и склапањем нових познанстава. Они су продефиловали под обележјима својих земаља са жељом да поруче да су све културе једнаке и да је корисно упознавати оне које до сада нисте.

Ново руководство

У Александровцу су недавно одржани редовни избори Удружења пензионера. На предлог више од половине месних организација Жупе, за новог председника изабран је Томислав Ђукић, који је до сада био потпредседник Удружења и на челу комисије за туризам и рекреацију. Нови потпредседник је Гвозден Радовановић, а изабран је Извршни одбор, нова Скупштина и Надзорни одбор.

За досадашњи успешан рад захвалнице су добили Славољуб Милосављевић, Бранислав Вучковић и Миливоје Савковић.

Архитектура СФРЈ у Њујорку

Средином јула у Музеју модерне уметности (МоМА) у Њујорку отворена је изложба „Конкретна утопија: Архитектура у Југославији 1948–1980“, прва велика изложба на тлу САД о „знаменитом опусу током 45 година постојања једне земље који је изазивао велико интересовање међународне јавности“.

Међу експонатима се налази више од 400 цртежа, модела, фотографија и видео-снимака из градских архива, породичних збирки и музеја из региона, а америчка и светска јавност има прилику да се упозна са извршним грађевинама социјалистичке архитектуре и њеним водећим архитектама.

На њој се истражују теме урбанизма широких размера, технолошки експерименти, (меморијални) споменици, али и глобални утицај југословенске архитектуре, пре свега у несврстаним земљама Африке и Блиског истока

Ускоро посао за хиљаду Трстеничана

У објекту Индустијске зоне некадашњег успешног трговинског предузећа „Западна Морава“ у Трстенику у току су радови на реконструкцији простора у коме ће америчка корпорација „Amphenol“ отворити фабрику ауто-опреме. Радове је тим поводом обишао председник општине Трстеник Александар Ћирић са сарадницима. Фабрика треба да почне да ради средином августа ове године. На различитим производним пословима биће ангажовано око хиљаду радника.

Глобално село у Крагујевцу

Крајем јула у Крагујевцу је одржана манифестација „Глобално село“, а студенти из целог света имали су прилике да окусе чари и гостопримство Србије којима су били одушевљени. Студенти волонтери представили су део своје културе, храну и обичаје.

У крагујевачком Великом парку поводом ове манифестације окупио се лидерски потенцијал младих из десетак земаља – из Србије, Кине, Француске, Италије, Турске, Украјине, Туниса, итд. На једном месту догодила се размена знања, традиција, сличности и различитости, што је управо и суштина ове манифестације.

Студенти волонтери, гости крагујевачких академица, представили су своје обичаје. Осим дружења са колегама, помагали су и помажу овдашњим основцима и средњошколцима да развију знање енглеског језика.

Студенти долазе у склопу волонтерских и стручних пракси у организацији највеће студентске организације АЈСЕК и њихових међународних програма.

Расте извоз меда

Извоз меда у првих пет месеци повећан је за шест одсто у односу на исти период прошле године. Из Србије је од јануара до маја у свет отишло 852 тоне меда вредности четири милиона долара. Према подацима Привредне коморе Србије, највећа извозна тржишта су Норвешка и Италија, а извоз у САД и Македонију вишеструко је повећан протеклих година.

Фирме регистроване за извоз меда и производа од меда прошле године су извезле 2.538 тона пчелињег производа у вредности 9,8 милиона долара, а највише у Италију, Норвешку и Немачку.

Према процени Републичког завода за статистику, у 2017. години у Србији је било 849.000 кошница, што је 43 одсто више него у 2011. години.

Будући да је српски мед посебно квалитетан и веома познат међу купцима у свету, мед је у перспективи велика извозна шанса Србије, јер је цела земља погодна за развој пчеларства, а држава при томе нуди и субвенције за набавку опреме и покретање медарске производње.

Подељено сто хиљада ваучера

Министарство трговине, туризма и телекомуникација доделило је свих 100.000 ваучера за субвенционисано коришћење годишњег одмора у Србији, чиме су искоришћена сва средства намењена за ову акцију у 2018. години. Због рекордног одзива грађана, акција доделе ваучера (вредност ваучера 5.000 динара) завршена је два и по месеца пре предвиђеног рока, што показује колико је ова мера подстицаја домаћег туризма успешна.

Најтраженије дестинације за одмор уз ваучер биле су Сокобања, Златибор, Врњачка Бања, Пролом бања и Рибарска бања, док су највеће интересовање за ову врсту субвенционисаног одмора показали становници Београда, Ниша, Новог Сада, Панчева и Крагујевца.

Међу грађанима заинтересованим за коришћење ваучера највише је било пензионера (53 одсто), а на располагању им је било 1.220 категорисаних угоститељских објеката, 34 одсто више него лане.

Погребни трошкови 37.496 динара

Накнада погребних трошкова која се исплаћује фамилијама преминулих пензионера (или оне ко је платио сахрану) у јулу, августу и септембру 2018. године износиће 37.496 динара за све категорије корисника пензија.

Захтев за исплату накнаде са детаљима о потребној документацији може се наћи на сајту Фонда ПИО (www.pio.rs, мени Обрасци) или на шалтерима филијала, служби и испостава Фонда ПИО.

Бесплатан превоз за најстарије Лозничане

Сви Лозничани старији од 65 година, било да су пензионери или не, имају право на бесплатан градски и приградски аутобуски превоз за неограничен број вожњи од места становања до Лознице.

Средином јуна у Градској управи Лознице уручено је првих 300 путних повластица за градски и приградски аутобуски превоз, а до сада је испоручено око 3.500 картица за бесплатну вожњу.

У Лозници, према неким проценама, живи око 17.000 пензионера. Рачунајући и лица старија од 65 година која немају тај статус, број је много већи. Могућност бесплатног градског превоза један је од начина да им се растерети кућни буџет.

ПРОМОЦИЈА ПРОЈЕКТА „БАНКА МОТИВА“

Очување културне баштине и старих заната

Почетком јула у београдском Медија центру одржана је промоција пројекта „Банка мотива“. Овај пројекат спроводи организација Кластер за ревитализацију старих заната Re: Crafts, а реализује се у оквиру ЕУ пројекта „Иницијатива за социјално укључивање старијих особа“ којим у пет држава региона координира Црвени крст Србије.

На промоцији која је одржана у форми конференције за медије, директорка кластера Re: Crafts, Весна Русић, излагала је о значају успешне примене пројекта међугенерациске сарадње, указујући на међугенерациске компоненте пројекта „Банка мотива“. Игор Тодоровић, модни дизајнер и члан Савета за креативне индустрије Владе Републике Србије, говорио је о значају ребрендинга за очување културне баштине. Он је истакао да је у новомиленијумском контексту наш живот све више везан за технологију, информатику и роботичку, те је потребно, а и наша је етичка обавеза, да велико занатско, културно и уметничко наслеђе које имамо на овим просторима на прави начин сачувамо и усмеримо у правцу онога што су, према светским

Радно председништво: Жељка Ћирић Јаковљевић, Игор Тодоровић, Весна Русић и Наташа Тодоровић

истраживањима, најновије смернице за тражена и цењена занимања у будућности, а то је ручни рад, посвећење и иновација.

Наташа Тодоровић, стручна сарадница Црвеног крста Србије, причала је о пројекту „Банка мотива“ наглашавајући да је он добар на неколико нивоа.

– Први ниво јесте лични ниво старијих жена укључених у пројекат. Истраживања показују да креативно ангажовање побољшава физичко здравље, као и да је значајно за ментално здравље, јер смањује усамљеност и депресивност. На другим ни-

воима, креативно ангажовање овог типа је значајно и са становишта међугенерациске солидарности – оно јача породичне везе кроз трансфер знања између генерација. Такође је битно и у погледу веће социјалне укључености, јер креативним ангажовањем ове жене се укључују и у друге друштвене токове. Додатно, ово је значајно, јер подржава целоживотно учење и показује да не само формално већ и неформално образовање има велики потенцијал за јачање појединца, породице и заједнице. Према томе, креативност

кроз овај пројекат представља нашу борбу против дискриминације, предрасуда и стереотипа према старијим особама, пре свега према старијим женама, да су оне терет за породицу и друштво, показујући да је њихов допринос и видљив и мерљив. Овај пројекат је важан са становишта очувања културне баштине и старих заната, поготово јер је 2018. Европска година културног наслеђа – резимирала је Наташа Тодоровић.

Жељка Ћирић Јаковљевић, директорка маркетинга и корпоративне комуникације Еуробанк Србија, излагала је о односу корпоративног сектора према културној баштини. О значају постојања фондова Европске уније уз помоћ којих се могу осмислити нови бизнис модели везани за културну баштину говорила је Гордана Лазаревић, консултант. Загорка Анђелковић из MVC створила је промоцију говорећи о пројекту Колективно становање. Овај пројекат је остварен уз подршку Европске уније, Аустријске развојне агенције, Аустријског Црвеног крста, као и Црвеног крста Србије. **Г. О.**

XVI ФЕСТИВАЛ СТВАРАЛАШТВА СТАРИЈИХ „ЗЛАТНО ДОБА“

Расписан поетски конкурс

У организацији Дневних центара и клубова Установе геронтолошки центар Београд, а уз подршку града Београда и ресорног министарства, од 13. до 14. септембра 2018. године одржаће се 16. Фестивал стваралаштва старијих „Златно доба“.

У оквиру фестивала расписан је поетски конкурс којим се позивају песници-сениори да пошаљу своје радове и тако свима открију делић свога интимног света. У пропратном тексту уз конкурс пише да су посебно добродошли радови оних који су на песничком почетку, који су своје стихове написали ове године.

Право учешћа на конкурсима имају сва старија лица (60 година и старија), која живе на територији Београда, уз услов да нису чланови Удружења књижевника Србије.

Тема конкурса је слободна, а учесници могу да доставе највише две необјављене песме настале у „златном добу живота“, уз услов да нису дуже од 25 стихова. Песме се достављају у три примерка и потписују шифром. Уколико учесник конкурса доставља две песме, сваку потписује истом шифром и шаље их у једној коверти. Решење шифре са подацима (име и презиме, година рођења, адреса и број телефона) доставља се у

посебној, затвореној коверти и уз приложени песнички рад.

Радови се примају до 31. августа 2018. године, а достављају се на адресу: РЈ „Дневни центри и клубови“, Марије Бурсаћ бр. 49, 11080 Земун, са назнаком „За поетски конкурс“.

Песници који су написали своју прву песму ове године, на послатој песми то посебно назначују. Песме се не враћају ауторима.

Најуспешнијим песницима по одлуци стручног жирија биће додељене награде и признања. Главна награда је статуета „Златни стих“, рад академског вајара. **Г. О.**

Успешан полугодишњи рад

Савез инвалида рада Србије је у првој половини ове године остварио све планиране активности. Сумирајући шестомесечни рад, Божидар Цекић, председник СИР Србије, истиче да су резултати у овом периоду добри захваљујући подршци коју су имали.

– Од пресудног значаја за реализацију свега што смо планирали да урадимо јесте то што смо имали велику подршку Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, министра Зорана Ђорђевића лично и помоћнице министра у Сектору за заштиту особа са инвалидитетом, Биљане Барошевић. Уз њихову свесрдну помоћ и подршку сва средства која смо потраживали за наше пројекте обезбеђена су и уплаћена, и то увећана у односу на прошлу годину, тако да је наш рад несметано могао да се одвија – задовољан је сарадњом са ресорним министарством председник Цекић.

Захваљујући управо томе што није морало да се брине о новцу, у првој половини ове године СИР Србије је организовао бројне трибине широм Србије: у Зајечару, Крагујевцу, Лозници, Књажевцу, Алексинцу, Пожаревцу, Бољевцу, Мајданпеку... Разговарало се о проблемима са којима се сусрећу особе са инвалидитетом.

– На трибинама смо се трудили да окупљенима помогнемо да

Божидар Цекић са министром Зораном Ђорђевићем

ураде сопствене пројекте које би финансирала локална самоуправа. Било је велико интересовање о чему сведочи и посета од по 200-300 људи. И у Београду смо организовали скуп коме су присуствовали представници свих општинских организација и том приликом им помогли да ураде своје пројекте које финансира ресорно министарство. Успешно смо све завршили и тако обезбедили финансијску подршку о којој сам говорио – каже Цекић.

На скуповима се разговарало и о социјалним картама, чију израду је иницирао министар Ђорђевић, а СИР сматра да је то изузетно добра идеја, чија ће реализација највише бити од помоћи и користи њиховим члановима.

– Инвалиди су међу најугроженијим становништвом, њима

је свака помоћ и већа брига о њиховом животу и стандарду више него добродошла. СИР Србије има око 400.000 чланова а већина их је у незавидној материјалној ситуацији. Неколико година уназад покушава се да се законским прописима регулише ова област, доста инвалида је захваљујући томе и добило посао, на пример. Ипак, потребно је да се законски прописи и пракса усагласе, односно да се све оно што је на папиру зацртано доследно примењује у свакодневном животу. Управо за то имамо обећања и подршку министра Ђорђевића и његових сарадника и надамо се да ћемо до краја године имати још боље резултате него сада – истиче председник СИР Србије, Божидар Цекић. **В. А.**

СКУПШТИНА САВЕЗА ИНВАЛИДА РАДА ВОЈВОДИНЕ

Потврђен мандат руководству

Савез инвалида рада Војводине недавно је одржао редовну и изборну Скупштину. Осим чланова ИО и ООИР Војводине, Скупштини су присуствовали и Славко Имрић, директор Покрајинског Фонда ПИО, и Милан Ненадић, председник Савеза пензионера Војводине.

Славко Имрић је том приликом говорио о сарадњи Покрајинског фонда ПИО и Савеза, о подели пензионерских картица, а такође је и похвалио рад Савеза у протеклој години. Милан Ненадић је излагао о социјално-

економском положају пензионера и о усклађивању пензија.

Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије и председник ГОИР Суботица, говорио је о раду СИР Војводине у претходној години и о положају инвалида рада.

Стана Свиларов, председница СИР Војводине, говорила је о пројектним активностима Савеза, о ликовним колонијама, смотри хорова и о обележавању Међународног дана ОСИ, као и о корисницима накнаде у висини 50 посто инвалидске пензије.

Након што је прихваћен Извештај о раду Савеза за 2017. годину, усвојени су и План и Програм рада и Финансијски план Савеза за 2018. годину.

На изборној Скупштини Савеза изабрани су Стана Свиларов и Стеван Радишић, за председника и потпредседника Савеза, чланови Извршног и Надзорног одбора Савеза, чланови Скупштине СИР Војводине, као и представници Савеза у Скупштини СИР Србије.

Драган Корач

ЛИКОВНА КОЛОНИЈА
СИР ВОЈВОДИНЕ У КУЛИ

Креативност и таленат на делу

Општинска организација инвалида рада Кула, на челу са председником Обрадом Војиновићем, успешно је 20. јула организовала десету ликовну колонију инвалида рада, као програмску активност Савеза инвалида рада Војводине. Станко Нимчевић, потпредседник Савеза инвалида рада Србије и председник Градске организације инвалида рада Суботица, у обраћању учесницима истакао је да је Ликовна колонија СИР Војводине у Кули још једно корисно и квалитетно окупљање инвалида рада из целе Војводине где могу да искажу сву своју креативност и таленат и да ће СИР Војводине наставити са оваквим активностима и у наредном периоду. Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања подржало је и делимично финансирало ову програмску активност СИР Војводине.

На овој манифестацији учествовало је деветнаест сликара из дванаест општинских и градских организација инвалида рада, а модератор Дубравка Недовић изнела је своје стручно мишљење о радовима уметника.

Отварању Ликовне колоније СИР Војводине у Кули присуствовали су и представници локалне самоуправе. Обрад Војиновић је, изражавајући захвалност колегама инвалидима рада на одзиву и учешћу на овој Ликовној колонији, најавио и одржавање изложбе слика инвалида рада из Војводине у априлу наредне године у Кули.

М. Мектеровић

Уметници на излету

ПЕТНАЕСТА ЛИКОВНА КОЛОНИЈА У СВРЉИГУ

Нова уметничка дела

Уз учешће 17 академских сликара из Србије и суседне Македоније, у Сврљигу је одржана 15. ликовна колонија „Арс Тимакум“. Домаћин окупљања уметника био је Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг у чијем простору су стварана нова уметничка дела. Учесници, сликари из Ниша, Београда, Лесковца, Прокупља, Куманова, Зајечара и Сврљига посетили су Нишевачку клисуру, прошли старим римским путем до пробоја Сврљишког Тимока, уживали у прелепим пејзажима и лепотама излетишта Бањица у Нишевцу. Излет је организован у сарадњи са удружењем грађана Terra incognita.

О значају ликовне колоније, како се она организује и живи у малим срединама, говорила нам је Милена Ристић, организатор ове манифестације при Центру за туризам, културу и спорт Сврљиг. Милена каже да ствараоци различитих сликарских опредељења својим уметничким делима доприносе културној афирмацији Сврљига и да је колонија један од главних догађаја богатог сврљишког културно-спортског лета. Поред тога, сваку колонију прате и добро дружење и пуно нових идеја.

Сваки учесник оставио је по два платна па галерија рачунајући све досадашње колоније броји око 300 уметничких дела, право туристичко богатство. Сlike су изложене у Центру за културу, чекајући музејску зграду.

С. Ђорђевић

ОДРЖАНА 25. ДРИНСКА РЕГАТА

Рекордан број учесника

Овогодишња 25. Дринска регата, највећа манифестација на води, одржана је средином јула у Бајиној Башти. За време трајања регате у градском језгру варошице у Подрињу организован је и мини-сајам сувенира, домаће радности, меда и ракија.

Отварањем изложбе „Дрински сплавари“ у градској гале-

рији, формално је почела јубиларна, 25. Дринска регата. И ове године традиционално се сплаварило Дрином, без чега би ова забавно-рекреативна манифестација била незамислива.

Од 18. до 22. јула посетиоци су имали прилике да уживају у бројним концертима, скоковима с моста, такмичењу у

припремању рибље чорбе и великом спусту Дрином од Перућца до Рогачице. Манифестацији је присуствовало око 130.000 посетилаца.

Иначе, прва Дринска регата је одржана јула 1994. године и од тада се сваке треће седмице у јулу организује ова манифестација.

Г. О.

ПЕНЗИОНЕРИ У АКЦИЈИ „ЖИВЕТИ СА ПРИРОДОМ“

Сакупљали лековито биље и шумске плодове

У традиционалној акцији „Живети са природом“, коју је организовала Туристичка организација општине Власотинце, у сарадњи са Еколошким удружењем „Еко Власина“ из Власотинца и Скијашко-планинарским клубом „Власина“ из Сурдулице, учествовали су и пензионери Власотинца, Сурдулице и других места југа Србије.

На подручју од Власинског Рида до Власинског језера и Чемерника учесници ове акције сакупљали су лековито и остало биље, гљиве и друге шумске плодове. Ови дарови природе су на крају акције изложени на штандовима испред хотела „Власина“ на Власинском језеру. У оквиру акције одржано је и предавање о очувању, одржању и коришћењу шумских плодова.

Туристичка организација општине Власотинце свим учесницима „Шестог међународног успона на Чемерник“, акције „Живети са природом“ и посетиоцима Власинског језера поделила је промотивни материјал и позивнице за предстојећи Вински бал, који се сваке године одржава у Власотинцу.

Покренута је иницијатива за формирање групе „зелених“ полицајаца који ће се бавити заштитом природе. Акција „Живети са природом“ трајала је од 13. до 15. јула и у њој је учествовало више од 800 љубитеља природе и планинара из Србије, Македоније, Бугарске и Грчке.

Д. Коцић

НА КАРНЕВАЛУ У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ ВИШЕ
ОД ТРИСТА ХИЉАДА ЉУДИ

Уживање уз богат програм

Међународни врњачки карневал, једна од највећих туристичких манифестација у Србији, одржан је од 15. до 22. јула у Врњачкој Бањи. Према речима Горана Каравесовића из Туристичке

организације Врњачка Бања, ове године је забележен највећи број учесника – више од 3.500, распоређених у око 65 карневалских група из држава бивше Југославије, из Кубе, Малезије, Бугарске, Кипра и других земаља.

Карневал је посетило више од триста хиљада људи који су уживали у богатом и садржајном програму, упркос лошим временским приликама. Као и сваке године, централни догађај манифестације била је Велика међународна карневалска поворка. У музичком делу програма посетиоце су забављали познати естрадни уметници и, а најпосећенији је био концерт Бијелог дугмета. Одржана је и карневалска трка електромотоцикала и хOVERбордова. Дешавање је на крају употпунио величанствени ватромет.

– По престанку кише, у вечерњим сатима, на платоу код популарног Врапца посетиоци су уживали у концертима бројних бендова. Било је ово заиста лепо и незаборавно карневалско дружење – каже Горан Каравесовић из ТО Врњачка Бања.

Подсетимо, врњачки Карневал је добитник награде „Туристички цвет“ за најбољу туристичку манифестацију, а Врњачка Бања је члан Федерације карневалских градова.

Д. Ивановић

ТРИНАЕСТИ МЕЂУНАРОДНИ ЛЕСКОВАЧКИ КАРНЕВАЛ

Плесало око хиљаду учесника

Уметничком радионицом за децу, карневалским дефилеом најбољих фризура и осликаних лица и избором мале принцезе почео је 13. Међународни лесковачки карневал. Током четири карневалска дана на главном лесковачком шеталишту Широка чаршија, од среде 4. до недеље 8. јула прилику за „пет минута славе“ имало је више од хиљаду учесника карневала. Наступиле су 32 карневалске групе из Србије, Македоније, Бугарске Црне Горе, Републике Српске, Словеније и Хрватске.

Бројни Лесковчани који су на неколико дана окупирали ово градско шеталиште испред Лесковачког културног центра (ЛКЦ) имали су прилике да испрате уједињени програм који су чинили карневал фризура, фестивал ватре, ревија венчаница, карневал кућ-

них љубимаца и дечји маскенбал.

У пратећем програму наступали су Биљана Крстић и „Бистрик“, као и певачи и фолклорци лесковачког КУД „Леминд“. Богат пратећи забавни програм зачинио је велелепни ватромет на затварању карневала.

За све домаће и иностране представнике карневалских организација и група приређен је свечани пријем у Градској кући Лесковца. Госте је поздравио Горан Цветановић, градоначелник Лесковца.

Међународни жири карневалских представника (председавао комшија из суседне

Бугарске) након гласања и прегласавања одлучио је да су најбољу „кореографију плеса“ на Лесковачком карневалу имали карневалисти из Прилепа („Аладин и чаробна лампа“). По оцени стручног жирија, најбољу маску приказали су учесници карневала из Црне Горе, односно из Будве (нумера „Извор живота“). „Гран при“ овог карневала по оцени стручног жирија, али и бројне публике оправдано је припао лесковачкој плесној групи „Лептири“ (нумера „Метаморфоза“). Од међународних представника најбројнији су били Бугари са пет плесних група.

Став представника Међународног борда карневалиста је да је Лесковачки карневал оправдао очекивања и изградио нове темеље сарадње карневалских организација и група.

Т. Стевановић

У КЊАЖЕВЦУ ОДРЖАН ФЕСТИВАЛ КУЛТУРЕ МЛАДИХ СРБИЈЕ

Дани за песму, игру, забаву...

Овогодишњи Фестивал културе младих Србије, 57. по реду, почео је наступом дечјег хора „Чаролија“ на платоу Дома културе у Књажевцу. Фестивалске дане, који су трајали од 17. до 26. јула и током којих је на позорницу изашло више од хиљаду учесника, званично је отворио министар државне управе и локалне самоуправе, Бранко Ружић. Отварању је присуствовао и председник општине Књажевац, Милан Ђокић.

Програм се одвијао на платоу Дома културе, у спомен-парку и на летњој позорници у Гургусовачкој кули. Млади ствараоци из целе Србије имали су и ове године прилику да представе своје умеће из разних области културно-уметничког стваралаштва. Ова традиционална мултикултурална републичка смотра, која се од 1962. године одржава у Књажевцу, омогућава извођење и презентацију стваралаштва у области музике, хорског певања, књижевности, рецисторства, драме, филма, фолклора, модерног плеса, балета, уметничке фотографије...

Књажевчани су се потрудили да овогодишњи фестивал буде и већи и лепши од претходних, али и да га врате изворној идеји да представља смотру целокупног стваралаштва младих. Зато је програм конципиран тако да се представе нови таленти, али и они који су некада почињали на овом фестивалу, а сада су афирмисани ствараоци.

Одржана је изложба изабраних радова студената Факултета уметности из Ниша и међународни концерт фолклора где су се представиле Боливија и Грузија. У друштву са младима, на фестивалу су наступала и

нека значајна имена из света популарне музике, народне и концертне музике, плеса, фолклора, затим позоришни глумци... На завршној вечери проглашени су победници Фестивала културе младих Србије.

Покровитељи фестивала били су Министарство културе и информисања и општина Књажевац.

Драгић Ђорђевић

ЕТНО ФЕСТИВАЛ – КЛАДОВО 2018

Изложба хране, музике и старих заната

Тринаести Етно фестивал хране, музике и производа старих заната, у три фестивалска дана, од 20. до 22. јула, окупио је више од стотину излагача, појединаца и удружења из Сомбора, Новог Сада, Београда, Крагујевца, Ниша, Крушевца, Зајечара, Бора, Неготина... и домаћина, Кладова.

Излагачки штандови, њих 125, пуни разних производа и као под конач постављени, омогућили су произвођачима рукотворина, старих заната, домаће хране, природних пића, али и меда произведеног од биља са планине Мироч, да се представе бројним домаћим али и страним посетиоцима. Фестивал је део летње туристичке понуде општине Кладово, али и прилика за сусрет овдашњих гастарбајтера из земаља Западне Европе. Многи некадашњи становници општине Кладово, више од седам хиљада

њих, користе годишњи одмор у родном крају уз обавезно присуство фестивалу.

Први Етно фестивал организован је уз помоћ америчке фондације USAID 2005. године под називом „Етно фестивал источне Србије“. Од тада (сем једне) сваке године у другој половини јула, ова манифестација се организује у центру Кладова с циљем промовисања традици-

оналних културних и кулинарских вредности овог краја.

Велики број посетилаца Етно фестивала у граду на Дунаву пратио је наступе КУД, певачких и играчких група из Батајнице (Београд), Смедерева, Чачка, Крушевца, Рготине (Зајечар), Неготина, Јабуковца, Свињице и Турн Северина из Румуније и Кладова.

Организатор, Туристичка организација општине, уз помоћ

локалне самоуправе потрудила се да гости и домаћини имају што бољу забаву и разоноду. Давид Ђурђевић, директор ТО Кладово, изјавио је за „Глас осигураника“ да су у три фестивалска дана поред бројних аматерских друштава, певача и играча, гостовали и познати инструменталисти и певачи који су одушевили хиљаде посетилаца. Велико интересовање било је и за наступ фолклорних група. Чланови КУД „Дунав“ из румунског места Свињице, у којем претежно живе Срби, својим музичким и певачким умећем измамили су бројне аплаузе.

Директор ТО Ђурђевић за наш лист додао је да је у дане фестивала Кладово посетило око 20.000 људи. Највише их је било из околних градова, али и из Републике Српске, Македоније, Бугарске и Румуније.

Урош Бановић

У КРАЉЕВЦИМА ОБЕЛЕЖЕН КРАЈ ЖЕТВЕ

Житу у част

Удружење жена из Краљеваца, села у румској општини, организовало је 15. јула манифестацију посвећену пшеници и завршетку жетве, на којој су гошће изложиле хлеб и колаче, а на лепо украшеним штандовима нашли су се и ручни радови.

Домаћини, који су у пољу приказали како се некада ручно косило жито, музика и фијакери обележили су и овогодишњу манифестацију.

У Краљевце су дошле чланице Удружења „Бели анђео“ из Дворова у Републици Српској, затим жене из Апатина, Купинова, Шимановаца, Моровића, Лаћарка, Нове Пазове, Ирига, Бољеваца и других места. Пољупци, загрљаји и лепе речи у знак поздрава, сведочили су о истим интересовањима свих учесница.

Удружење из Дворова је имало изузетно богат штанд.

– Донеле смо етно храну припремљену по рецептима наших бака, проју, пите, уштипке и погаче, све од црног брашна са воденице. Имамо и бренд удружења – етно шешир, са којим се на главу „ставља пет заната“, ткање, хеклање, штрикање, вез и пуствовање вуне – казала је Радинка Тодић, председница Удружења „Бели анђео“.

Жене из Дворова изложиле су и „вјенчаницу из 1924. године“.

Домаћине и госте привлачио је и штанд Удружења грађана „Рузмарин“ из Голубинаца са више врста хлеба и штрудле.

– Овај највећи, од пет килограма је „панцовка“, имамо

Штанд удружења жена „Бели анђео“ - Дворови

велики од четири килограма, „обичан“ и црни хлеб од једног килограма, мали од 500 грама, а крај њих је и лисната погача са маргарином. Ту су и штрудле са сиром, шумским воћем, еуро-кремом, са јабукама, вишњама, орасима, рогачем, маком, као и ракија са рузмарином – истакла је Далиборка Вукмановић из УГ „Рузмарин“.

Мало даље симпатичне Врдинчанке, веселе жене из Сурдука и насмејане Пећинчанке.

– Поред погаче и масне пите, имамо и медањак, ванилице, бресквице, цариградску тарту, штрудлу и друге колаче, а донеле смо и ручне радове, старинске и нове – казала је за „Глас осигураника“ Мара Миловановић, председница пећиначког удружења.

Манифестација у Краљевцима, која је имала и забавне садржаје, привукла је велики број мештана, али и посетилаца из других места.

Г. Вукашиновић

Сабор фолклора у Рачи

У Рачи крагујевачкој одржан је међународни Сабор фолклора под називом „Карађорђе, звездо завичајна“, у организацији Културног центра „Радоје Домановић“ и Туристичке организације ове општине.

На овој манифестацији, одржаној у оквиру „Карађорђевих дана“, учествовали су фолклорни ансамбли из Македоније, Словачке, Италије, Пољске, као и два КУД из Србије. Ансамбли из региона представили су традиционалне ношње и игре својих земаља, док су културно-уметничка друштва из Чачка и Раче представила српске народне игре из Шумадије.

„Карађорђеви дани“ трају до септембра а организовани су под покровитељством општине Рача и Министарства трговине, туризма и телекомуникација.

М. Сантрач

ТРАДИЦИОНАЛНИ „ЖЕТЕЛАЧКИ ДАН“ У МУЖЉИ

Кошење златног класа

Почетком јула у зрењанинском насељу Мужља одржан је 35. „Жетелачки дан“. Тога дана жито је кошено на традиционалан начин, онако како се некада у Војводини косило.

Код Милеревог салаша, где је ове године одржана ова живописна манифестација, познавање жетелачких обичаја приказало је 19 екипа, од Скореновца на југу, до Суботице, на северу Војводине, а свечаност су увеличали и гости из Мађарске.

Посетиоци су могли да уживају у спретним радњама косаца и њихових пратиља које су везивале снопље и слагале их у крстину, али и да виде алат који се некад користио, одећу која се тада носила, да чују песме које су се певале. Такође, могли су да пробају и храну која се служила да би жетеоци имали снаге да ураде посао који их очекује. Долазак на салаш пратили су тамбураши, а сви су уживали у заједничком доручку са косцима. Баш су пријали сланина, јаја, сир и лук, а од посланица – јабуке петроваче и кајсије, штрудла са маком. Обавезан је и фићок кајсијеваче – да се грло не осуши...

Није било званичног проглашења победника, јер су овде сви победници и сви су добили понеку награду организатора. Посебан респект ужива Маринко Кујунџић, из суботичке екипе „Дужијанца 1“, који је већ годинама без конкуренције у жетелачком умећу. Дивљење посетилаца заслужио је и најстарији учесник Ложеф Герге Нађ који, иако крајем јула пуни 94 године, још не испушта косу из руку!

И. Прец

ОСМА БОСТАНИЈАДА У ДОБРИНЦИМА

Наше лубенице на бечком двору

Такмичење, забава и музика обележили су и осму Бостанијад у Добринцима, селу у румској општини, која је привукла велики број посетилаца. Окупили су се у част бостана, који је Добринчане прославио у Србији, али и широм бивше СФРЈ. Бостан је, иначе, на тим просторима почео да се производи још тридесетих година прошлог века, када су слатке лубенице стизале до бечког двора, заједно са карловачким вином.

И ове године су проглашени победници Бостанијаде, тачније они који су узгајали најкрупније и најслађе плодове. Најтежу лубеницу од 19 килограма и 150 грама произвео је Милош Радовац, друго место је заузео Стева Олујић, док је трећепласирани био Драган Манојловић. Награду за најслађу лубеницу добио је Драган Ђурић.

– Кишна година је неповољно утицала на род и квалитет плодова, а због недостатка сунца лубенице ове године нису тако слатке. Производња бостана има традицију у нашој кући и може се рећи да је то породични бизнис. Сви смо запослени, тако да нам је то додатни приход. Бостан захтева доста времена, воље и посвећености – истакао је Радовац.

На манифестацији су учествовале и жене из Шимановаца, Деча, Купинова и Добринца, које су изложиле колаче и рукотворине.

Поред терена где се одвијало такмичење, Добринчани и њихови гости кували су паприкаш, ка-

ко се то некада радило за време чувања бостана. Мушкарци су се овога пута надметали, како је водитељ у шали рекао, и у сремачком спорту – боћању.

Такмичила су се и деца у брзом једењу лубеница и у дувању брашна из тањира, а сви учесници и посетиоци уживали су у наступу чланова културно-уметничких друштава „Добринци“ и „Стеван Петровић Бриле“ из Стејановаца.

– Задовољни смо како је протекла Бостанијада, јер је окупила око 500 учесника и посетилаца, које смо лепо угостили – рекао је за наше новине Мирко Честић, председник МЗ Добринци.

Г. Вукашиновић

Петровдански дани у Сирогојну

На традиционалном вашару, који постоји више од два и по века, у Сирогојну је одржана манифестација „Петровдански дани“. Захваљујући музеју „Старо село“ и Музеју плетилића, Сирогојно је један од најпосећенијих туристичких локалитета на Златибору. Зато и не чуди да је ова манифестација била изузетно посећена. Обележавање „Петровданских дана“ почело је свечаном литургијом у цркви Светих апостола Петра и Павла (саграђеној давне 1764. године), настављајући се поподневним спортским играма и у вечерњим сатима културно-уметничким програмом. Овај јединствени догађај још живописнијим и лепшим учинила су културно-уметничка друштва и народни певачи, а песмама и рецитацијама ученици ОШ „Саво Јовановић Сирогојно“.

Д. Росић

БОГУНОВАЧКЕ ИГРЕ НА ПЛАНИНИ РАДАН

Игре горштака у част цара Душана

На дан великих хришћанских чудотвораца и бесребреника Козме и Дамјана, 14. јула, одржане су десете, јубиларне, Богуновачке игре, које су, по оцени лесковачких етнотуризмолога, јединствене у Србији.

Игре су и ове године окупиле све планинске из села и заселака са Радана, али и бројне богуновачке земљаке давно одсељене у веће градове Србије и у земље западне Европе. Један од њих је и Миласав Миле Радосављевић, највећи спонзор ове јединствене туристичко-спортске манифестације, који је пензију стекао у Бечу.

Захваљујући спонзорству породице Радосављевић и по-

дршци локалне самоуправе вароши Медвеђа, као и другим дародавцима, ове године је на

Богуновачком вису откривен споменик цару Душану Силном. Богуновачке игре су својим

прелепим програмом привукле око три стотине посетилаца а ове године највише интересовања горштака било је за дисциплине бацање камена с рамена и скакање удаљ из места.

Такмичила су се и деца у трци пашњаком на 100 метара. Победио је малени Душан Илић испред својих другарица Милице Поповић и Милене Стојковић. Играо се и мали фудбал, а Богуновачке игре пратили су наступи и тамошњих гуслара и фрулаша али и вредне домаћице са помало заборављеним старим јелима и пићима који плене погледе и намах освајају душе бројних гурмана.

Т. Стевановић

Спој магије, традиције и ИСКОНСКИХ вредности

Сабор „Врела Хомоља” у Жагубици, у Браничевском округу, по садржају и начину организовања, спада у манифестације републичког значаја са озбиљним назнакама међународне привредне смотре, као и туристичке смотре и смотре изворне културе. Ове године 16. по реду Сабор окупио је више од 1.200 учесника из Србије и иностранства, а у Туристичкој организацији општине Жагубица истичу да је за два дана трајања „Врела Хомоља” посетило више хиљада туриста.

Владан Лазић, директор ТОО Жагубица, истиче да је манифестација веома значајна за овај крај и да има низ особености, које треба неговати и чувати.

– Сабор је јединствена туристичка, привредна, спортска и гастрономска манифестација која осликава начин живота становништва Хомоља. За ова два дана приказали смо обиље садржаја: првог дана организовали смо Сајам меда и предузетништва, изложбе слика и

скулптура еминентних имена домаћих и страних уметника, а у вечерњим сатима програм „Српски пој од Искона”, у оквиру кога су се представили врсни интерпретатори старих изворних песама. Други дан Сабора је био испуњен песмом и игром чланова тридесетак културно-

уметничких друштава из земље и иностранства. Организовали смо такмичење у справљању традиционалних јела карактеристичних за подручје општине Жагубица, представили посетиоцима људе који се и данас баве старим занатима, али смо мислили и на љубитеље тради-

ционалног пецања пастрмке на самом извору реке Млаве, што је као и обично представљало праву малу атракцију – каже Лазић, директор Туристичке организације која, уз општину као покровитеља, потписује „Врела Хомоља”.

Јованка Станојевић

ДАНИ БОРОВНИЦЕ У ЦРНОЈ ТРАВИ

Заштита природе и развој туризма

У центру Црне Траве 13. јула одржана је манифестација Дани боровнице чији је циљ да промовише производњу боровница и другог воћа у овом крају и туристичког потенцијала најмање општине у Србији. На постављеним штандовима посетиоци су могли да дегустирају разне производе пољопривредних газдинстава из ове планинске општине. Организован је и културно-уметнички програм уз наступ фолклорног ансамбла из Власотинца.

На Власини, у црнотравском крају, на висини од 800 до 1.600

метара, боровница има у изобиљу. Боровнице неки беру ручно, за своје потребе, али има и берача који недозвољеним средствима уништавају ове шумске плодове. Иначе, међу берачима највише је пензионера, али и незапослених, који дневно могу да зараде и по неколико хиљада динара, јер је посао уносан. Иначе, на падинама Чемерника, Планае, Вртопа и Стрешара „Чувари природе” свакодневно контролишу бербу боровница и траже од берача потврду за брање.

Д. Коцић

ИЗ ТРЕЋЕГ ЖИВОТНОГ ДОБА У ЧЕТВРТО

До стоте и даље

Дуговечност је несумњиво знак напретка, али представља за цело друштво велики медицински, социјални и финансијски изазов, што се често пренебрегава, а прича своди на старосне „рекорде“

„Раније сам много времена проводио радећи у башти. Био сам томе јако посвећен. Сада више не могу. И шта човеку преостаје у 106 година већ оно чиме се бавио целог живота.“

Овако Британац др Бил Френкленд, алерголог светског гласа, за кога Би-Би-Си каже да је вероватно најстарији активни лекар на планети, објашњава зашто још није у пензији. Време за мировину било му је, по тадашњим критеријумима, још 1977. године, када је напунио 65, али то напосто није долазило у обзир. Наставио је да буде зароњен у професију, овенчан успесима и признањима (између осталих, примљен је у Витешки ред Британске империје), да ради волонтерски као консултант на клиници, виђа пацијенте, пише чланке (најновији управо спрема са штампу), да буде ангажован и као судски вештак, у својој стотој.

Биографија овог научника рођеног 1912. узбудљива је и импресивна, у Другом светском рату био је јапански ратни заробљеник, после рата сарађивао са нобеловцем Александром Флемингом, проналазачем антибиотика, крајем седамдесетих ишао у Багдад на лични позив, да прегледа тек устоличеног шефа државе Садама Хусеина кога је мучила алергија, али чини се да сви ти детаљи, достојни филмске сторије, добијају додатно на значају укомпоновани са троцифреним бројем његових година.

Мада стогодишњаци више нису реткост, штавише њихов број рапидно расте, сама чињеница о нечијем веку, тако заокруженом или дужем од тога, оставља јак утисак. Па зар се није одвајкада, бар у нашем језику, честитком „жив био сто година“ желело неком нешто највише?

Некад само жеља, сада је то, ето, већ реалност за готово пола милиона људи у свету. Прецизан број од 451.000 односи се на 2015. годину, што је више него четвороструко повећање, у поређењу са 1990. када је било 95.000 стогодишњака, а прогнозиран

број у наредним декадама износи 3.670.000 до 2050. наводи Би-Би-Си.

И без увида у статистику, сви смо сведоци продуженог животног века у породици или окружењу и више се не изненађујемо кад чујемо да је неко у позним осамдесетим или деведесетим, за разлику од неизбежног чуђења и неверице пре само две, три деценије.

Дуговечност све већег броја људи је неспоран знак напретка. За већину деце рођене ових година у богатим земљама може се очекивати да ће доживети стоту.

Једно је доживети, а друго како живети. Ово је време великог пробоја у науци, ме-

када истрче миљу, попну се на планину или пилотирају. Иначе, прекрива их тишина. Препуштени су здравственим службама и социјалној бризи.

Хигс и Гилијард баве се социологијом старења и у свом раду, како кажу, покушавају да „баце мало светла на тамну страну“ најстаријег доба.

Проблем хроничних стања и вишеструког оболевања најизразитији је код 80 и 90-годишњака, али у дебатама о обезбеђивању универзалне здравствене и социјалне заштите изостаје разматрање трошкова у вези са најстаријима од старијих.

За разлику од напретка у лечењу боле-

сти, неких и са смртним исходом, које погађају млађе људе, против дегенеративних обољења чије су жртве старији ситуација је непромењена. То су болести које не убијају, али оболелог онеспособљавају у већој или мањој мери. И што је још горе, те су болести у порасту. То је, рецимо, случај са остеоартритисом или са Алцхајмером.

Једно истраживање здравственог стања 85 година старих особа рађено у Британији, показало је да је сваки од испитаних patio од по неколико болести.

Више од половине имали су оштећење слуха, исто толико остеоартритис, нешто мање од половине висок крвни притисак, а четвртина неки облик карцинома. Али, сасвим мали број њих, мање од пет одсто, пожалили су се на здравље. Већина је рекла да је добро.

Како констатују поменути научници, управо ова чињеница показује како проблеми који се тичу најрањивије групе пролазе непримећени за ширу заједницу. Остају затворени унутар дома, било да је реч о породичном домаћинству или установи. Живот у изолацији, хронични болови, слабашна снага, тегобне мисли, такво је бивствовање у такозваном четвртом добу.

Ту су старији од 80 или најстарији старији, за разлику од припадника трећег доба, млађих старијих, од 65 до 80, тек приспелих за пензију, релативно доброг здравља и активних.

Продужетак века довео је до поделе некадашње старосне целине на два периода. Четврто доба називају и добом зависности. Нажалост, јесте тако, јер живот и опстанак у великој мери зависе од помоћи са стране. Мада, увек има изузетак. Да се запитамо, којем добу припада 106-годишњак с почетка текста.

Д. Драгић

Најстарији активни лекар: др Бил Френкленд

дицини. Против многих болести изнађени су лекови, смртност смањена, међутим, о најстаријима када је реч, мало шта се мења.

О позној старости се говори као да је у питању такмичење у екстремним спортовима, цитира Си-Ен-Ен двојицу британских аутора и предавача са Универзитетског колеџа у Лондону, Пола Хигса и Криса Гилијарда. Стогодишњацима се честита рођендан, деведесетогодишњаци се нађу у вестима

Породица за изнајмљивање

Растућа социјална изолација створила је неке нове потребе – и неке нове услуге: могуће је рентирати мужа, супруга, оца, мајку, баку, унука...

Иши Јуићи (38) већ девет година у Токију води један успешан бизнис и очекује да у годинама које долазе потражња за услугама које пружа његова компанија непрекидно расте, без обзира на то што већ има конкуренцију и што ће је бити још више.

Оно што ради привукло је пажњу западних медија. Познати месечник „Њујоркер“ објавио је у априлу о томе причу од 14.000 речи (овај текст их има око 950), док је конкурентски „Атлантик“ са њим објавио опсежан интервју. Постао је незаобилазан саговорник новинара који настоје да објасне занимљив друштвени феномен, који додуше није искључиво јапански – његове варијанте постоје и у Јужној Кореји и Кини, али је у Јапану најупечатљивији.

Оно чиме се бави Иши Јуићи може се наслутити из имена његове компаније: „Породична романса“. Он, наиме, обезбеђује глумце за улоге недостајућих чланова породице које је могуће изнајмити. Он је тај који ће обезбедити да неко привремено, на два сата или дуже, једном или више пута недељно, неком буде супруг или супруга, отац, мајка, бака унук...

А по потреби и колега с посла, вереник, неки рођак, у каталогу је било која врста дружбеника. Слоган „Породичне романсе“ при том је „више него реално“ што, како је објаснио, подразумева да су његове услуге друштвених интеракција мање ризичне и гарантовано успешније, бар у ограниченом времену свог трајања, од оних стварних.

Неуспех стварних веза је у ствари главни разлог зашто овај предузетник има доста задовољних клијената, којима међутим није једноставно удовољити. Јуићијев сервис се наиме заснива на подужем списку правила која дефинишу границе услуга које се не смеју прећи с једне стране, док са друге сваки клијент, попуњавањем свеобухватног формулара, прецизира шта у ствари жели, како би се одабрао најадекватнији професионалац „Породичне романсе“ за захтевану улогу.

У улози сурогата често је и он сам: досад је, између осталог, често играо улогу партнера усамљеним Јапанкама, које су или имале лоша емотивна искуства у том погледу, или не желе да поново пролазе кроз све компликације које захтева права веза. Зато се задовољавају двосатним друштвом згодног мушкарца у неком ресторану (правила забрањују сусрете у стану клијенткиње), и опу-

штеним разговором, без физичких контаката: дозвољено је једино држање за руке, а, како је објаснио западним новинарима, секс је апсолутни табу.

Дешавало се да су неке младе жене тражиле да изнајме младожењу са којим ће стати пред лажни олтар, само да би се ослободиле притиска родитеља да се удају, што не желе из разних разлога, било зато што немају одговарајућу прилику, или што су склоније женама.

У таквим ситуацијама „Породична романса“ преузима целокупну организацију: обезбеђује лажног матичара, па и (сем младиних родитеља и родбине) и све званице које глуме „страну младожење“, али и колеге и пријатеље и младе. Ова услуга је додуше папreno скупа – два милиона јена (око 150.000 евра), али је тражена. Јуићи каже да је лично досад у тој улози био три пута.

Подразумева се да се са „младом“ никада више не сретне, а на њој је да својима, кад постану сумњичави пошто не виђају зета, објасни зашто је веза „пропала“.

Он објашњава да је овај феномен резултат и специфичних односа у јапанском друштву у коме, како каже, постоји „комуникациони дефицит“.

Ново време доноси и посебне захтеве: многи желе да себе представе као популарне на друштвеним мрежама, па је тако Јуићи недавно имао једног клијента који је изнајмио пет „пријатеља“ да би их одвео у Лас Вегас и тамо се са њима сликао за Инстаграм.

Да ли се лажни пријатељи, момци, девојке, очеви, ћерке и други понекад емотивно везују за клијента са којим се „пословно“ учестало виђају? Тај проблем се решава тако

што се правилима забрањује размена личних информација. Ако је реч о сценарију младог пара, правило је да не смеју да буду сами у соби.

Какве све улоге имају сарадници „Породичне романсе“ показује случај у коме је један умирући човек желео да види своје унуче, које у том моменту још није било рођено, па је његова ћерка на један дан у ту сврху изнајмила туђу бебу. Или онај када је човек у својим шездесетим годинама, после смрти супруга, тражио да му се обезбеди жена која ће бити њена двојница, којој се обраћао именом покојне, и која је, на његов захтев, чак научила неке епизоде из клијентовог брачног живота, како би могли да „евоцирају успомене“.

Ипак, најбизарнији случај је једна клијенткиња којој већ осам година Јуићи лично глуми улогу разведеног супруга и оца њене ћерке. Кад је први пут унајмљен, разлог за то је био што је тада 12 година стара ћерка у школи била малтретирана од стране друштва баш зато што није упознала свог оца. Кад је дошао онај изнајмљени, тај проблем је решила, повратила је своје самопоуздање.

Та девојчица је данас деветнаестогодишњакиња и још мисли да јој је Јуићи заиста отац, мајка се плаши да јој каже истину. Он због тога страхује да ће оца морати да глуми на неодређено време да ће, ако она једног дана добије сопствену децу, морати да се претвара да им је деда.

Свестан је, међутим, да постоји ризик да се у једном моменту сазна истина. А дотле настоји да, пошто нема сопствену породицу, не изађе из професионалних оквира са овом чијег члана успешно глуми.

М. Бекин

БРАТСКА РАДИОНИЦА У ЛЕСКОВЦУ

Корисно дружење

Чланови лесковачког удружења грађана оболелих од мултипле склерозе, њих 72, били су 18. јула домаћини оболелима од ове болести из Скопља и других градова Македоније.

Уз весело дружење, одржана је и заједничка радионица ручног украшавања на први поглед неупотребљиве одбачене амбалаже.

Радионицу су водили Мила Милошевски, секретар лесковачког удружења, и Гоце Миновски, члан управног одбора специјализоване НВО „Мобилност“ из Скопља.

Скопско удружење броји око 2.200 чланова и подељено је у седам секција које имају свој програм активности, који предвиђа и прекограничну сарадњу. Ове године определили су се за трајну сарадњу и братимљење са колегама из Лесковца и Јабланичког округа. Гости из

Ручно украшавање амбалаже у лесковачком удружењу

Скопља, учесници ове креативне радионице, похвалили су се значајним годишњим буџетом који им обезбеђује локална самоуправа у Скопљу.

Лесковачко удружење, пак, углавном се само издржава.

– Наше удружење спада у ред најмлађих у Лесковцу. Успешно послужемо једва неколико година, и то у отежаним условима. Међу члановима има пензионера, али и много младих, ученика и студената – прича Мила Мило-

шевски, секретар лесковачког удружења.

Каже да имају солидну сарадњу са неколико лесковачких компанија, али да се углавном финансирају путем пројеката. Тренутно су кроз пројекат јавних радова уполсене три активисткиње овог удружења, што је свакако недовољно. Међу незапосленим инвалидним лицима из ове лесковачке невладине организације је и неколико факултетски образованих чланова.

Ручни радови чланица овог удружења продају се по симболичним ценама, и то највише у време трајања лесковачке „Роштиљијаде“, чиме колико-толико употпуњују свој буџет. Већину тих радова пријатељи из организација сличнима овој из других градова Србије и земаља у окружењу понесу као сувенире за успомену и сећање на боравак у Лесковцу.

Т. Стевановић

СУСРЕТИ ПЕНЗИОНЕРА СВРЉИГА И НИША

Пријатељство за причу и понос

Пензионери Сврљига и Ниша негују пријатељство, дружење и често се наизменично посећују. Повода за сусрете и дружења суседа увек има и тако једни другима постају најрођенији.

– Са задовољством прелазимо преко Грамаде и долазимо код колега у Сврљиг. Наши сусрети су пријатељски и искрени. Ово није прва година, ово је дружење каквог ретко где има у Србији. На овом скупу нарочиту пажњу ћемо посветити размени искустава међу нашим дамама. Овог пута предност је на страни Актива жена Сврљига, које су веома активне. Код нас је било промена и желимо да нам њихов рад буде узор. Ова сарадња је пријатељство за причу, понос и нове генерације – казао је Властимир Гоцић, председник Удружења пензионера града Ниша.

Миленко Петровић, председник Удружења пензионера Сврљиг, истакао је традицију сусретања два пензионерска удружења, као и да

Са дружења у Сврљигу

сваки нови сусрет доноси унапређење сарадње. Домаћини су за своје драге госте из Ниша у просторијама Удружења приредили мини-изложбу домаће радности, а затим су заједно обишли сврљигски парк, посетили Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг и комплекс базена Пастириште. У клубу је дружење настављено уз сврљигски белмуж, пензионерску причу и лепе утиске који ће живети до наредних сусрета.

С. Ђорђевић

СКУПШТИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ПАРАЋИН

Председнику још један мандат

На годишњој Скупштини удружења пензионера општине Параћин чланови су сагледали резултате рада у протеклом периоду и закључили да је Удружење добро радило упркос потешкоћама. Делегати су након расправе прихватили финансијско пословање за прошлу годину и план активности и начин финансирања за ову годину. Донета је и одлука о појачаној активности око наплате чланарине.

На предлог кадровске комисије делегати су једногласно досадашњем председнику Данилу Стојановићу „оверили“ још један четворогодишњи мандат. Уз новог-старог председника изабран је нови потпредседник и нови чланови руководећег тима овог удружења.

П. Илић

Изабран нови председник

На недавно одржаној изборној Скупштини Градског удружења пензионера Зрењанин, досадашња председница Љиљана Петров уступила је челно место у Удружењу новоизабраном председнику Славку Шућуровићу. Изабрани су и нови чланови Извршног и Надзорног одбора, као и комисија за избор и именовање, статутарна и организациона питања и за друштвени стандард ГУП Зрењанин. Усвојени су извештаји о раду и финансијски извештаји за 2017. и Програм рада за 2018. годину.

Осим чланова, Скупштини су, између осталих, присуствовали Милан Ненадић, потпредседник Савеза пензионера Србије и председник Савеза пензионера Војводине, те представници градске управе и других организација у граду.

Љиљана Петров је у свом излагању посебно навела да ГУП Зрењанин већ годинама негује одличну сарадњу са Филијалом РФ ПИО. Истакла је и да су од око 163.000 динара које су од Фонда добили наменски према Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО за побољшање положаја материјално угрожених пензионера, сачинили и поделили 262 пакета са осам најважнијих животних намирница тој категорији пен-

Славко Шућуровић и Љиљана Петров

зионера. На сличан начин су искористили и 120.000 динара које су добили од Градске управе Зрењанина.

Милан Ненадић је захвалио Љиљани Петров на одличној дугогодишњој сарадњи ГУП Зрењанин и Савеза пензионера Војводине и најавио да ће новог председника, Славка Шућуровића, предложити за члана Управног одбора СПВ, јер то по величини и значају у СПВ зрењанинском удружењу пензионера и припада.

Славко Шућуровић је изјавио да ће приоритет рада Удружења у наредном периоду бити архитектонска санација просторија и израда социјалних карата по месним организацијама ради лакше расподеле солидарне помоћи најугроженијим члановима. Поручио је да је свако ко жели да ради и допринесе бољитку Удружења добродошао. Дугогодишњим сарадницима и партнерима Удружења додељене су захвалнице и признања.

М. Мектеровић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НИША

Реновиран и проширен клуб

Удружење пензионера града Ниша добило је крајем јула реновиран и проширен клуб где ће се чланови те организације дружити и проводити слободно време. Клуб је свечано отворио градоначелник Ниша Дарко Булатовић наглашавајући да најстарији житељи заслужују пуну пажњу у сваком погледу а да је ово само део онога што се чини да им живот буде спокојнији. Булатовић је најавио да ће град до краја године обезбедити додатне погодности за побољшање стандарда пензионера.

Клуб пензионера је адаптиран и обновљен из сопствених средства Удружења а град је опремио простор. Пријатни амбијент од 180 квадрата сада је место

за дружење и активности чланова организације пензионера града Ниша која је основна 1946. године и броји више од 33.000 чланова. Председник Удружења Властимир Гоцић рекао је да ће за почетак клуб функционисати тако што ће

свака општинска организација пензионера имати свој дан који ће осмислити према својим потребама. За неке ће то бити организовање здравствених трибина, за неке предавања на актуелне теме, можда прилика да се афирмишу ствараоци трећег доба као што је, на пример, била изложба ручних радова коју је у част отварања клуба приредио Актив жена Удружења пензионера. На пригодној свечаности поводом почетка рада новоотвореног клуба гости Удружења пензионера били су и корисници нишког Геронтолошког центра. Ово дружење почело је пре четири године и од тада једни другима су по једном годишње гости.

Љ. Плоговац

НОВИ САД

Штапови за слепе и слабовиде

Савез слепих Војводине недавно је, од женског Лајонс клуба „Милева Марић Ајнштајн“ из Новог Сада, добио донацију белих штапова за сто својих чланова у вредности од 155.000 динара. Донацију је примио Владимир Панин, председник Савеза слепих Војводине.

Како каже Анђелка Ружин, секретар Савеза, штапове и одговарајуће футроле су произвели чланови Општинске организације слепих Парафин, чиме је ова акција донела корист за обе организације.

Овом донацијом се наставља вишегодишња добра сарадња Савеза и женског Лајонс клуба из Новог Сада, чији су приоритет слепа и слабовиди.

Д. Кораћ

ОБРЕНОВАЦ

Весели базар

Обреновачка Зелена пијаца почетком јула претворена је у целовечерњи „Весели базар“. Више од стотину излагача из Обреновца и околине изнело је на тезге своје производе. Било је ту свега, од воћа и поврћа, сухомеснатих производа, пива, вина, меда, до разних рукотворина, заборављених сланих и слатких послastiца...

Манифестација је имала хуманитарни карактер па је део прикупљених средстава уплаћен у фонд „Иван Батић“, за помоћ оболелима од тешких и ретких болести. Први „Весели базар“ у Обреновцу привукао је мноштво посетилаца који су показали велико интересовање за изложене производе. Међу излагачима су били и корисници обреновачког Геронтолошког центра који су приказали везене ручне радове, декупаж и хеклане радове.

М. А.

БАБУШНИЦА

Годишњица успешног рада

Удружење пензионера „Лужнице“ из Бабушнице обележило је годину дана успешног рада. Једно од најмлађих удружења на овом простору броји више од 1.000 чланова за које су осмишљене бројне активности и услуге.

Прослави је присуствовало 160 званица, између осталих и председници и чланови удружења пензионера из Бољевца, Прокупља, Алексинца, Сурдулице, Грделице, Пирота, Беле Паланке и Димитровграда.

Драган Петровић, председник Удружења пензионера „Лужнице“, поздравео је присутне и нагласио да су пензионери са територије општине Бабушница На овај начин добили су своје удружење које се искрено бори за унапређење и заштиту њиховог материјалног и друштвеног положаја и социјалну сигурност. Гости из других удружења добили су коректне сараднике и искрене пријатеље. Због изванредне сарадње представницима присутних удружења уручене су захвалнице.

Д. П.

НОВИ САД

Пензионери на Златибору

Група од 40 пензионера (по 20 из два суседна насеља у новосадској општини) била је од 15. до 20. јула на одмору у Воџицама на Златибору.

Сви носе лепе утиске из ове ваздушне бање, смештене у подножју врха Торник. У близини су и насеља: Доброселица, Прераст, Попов колац и Љубиш одакле је и познати песник Љубивоје Ршумовић са којим су имали прилике и да се упознају у његовом родном крају.

Предусретљивост мештана, као и малобројног али вредног особља у одмаралишту допринела је задовољству пензионера одмором.

С. Д.

Пензионери из Лесковца у Сијаринској бањи

ЛЕСКОВАЦ

Сусрети под гејзером

Око 130 представника организација пензионера из Јабланичког управног округа сусрело се у Сијаринској бањи средином јула. Дружење је организовало лесковачко Удружење пензионера.

Била је то прилика да се на једном месту окупе сви председници месних одбора пензионерских удружења из овог краја, да размене искуства и договоре се о даљим активностима.

– Цео аранжман са превозом преко надлежне агенције измирило је наше удружење. И поред не баш најбољих временских прилика, боравак у бањи и дружење остаће незаборавни – истакао је у име организатора Братислав Здравковић, председник удружења пензионера Лесковца и Јабланичког управног округа.

Т. С.

КРАЉЕВО

Путешествије по Србији

Осим што се годинама већ стара о статусу и животном стандарду својих чланова којих има више од 18.000, Градско удружење пензионера у Краљеву редовно организује излете и дружења за чланство по пристојним ценама. Са првим лепим данима у априлу краљевачко удружење организовало је и први овогодишњи излет до оближњих манастира – Свете Петке у поморавском селу Стубал, потом Љубостиње, задужбине кнегиње Милице, и манастира Велуће надомак Трстеника. Била је то прилика да се сврати и у Рибарску бању.

У мају су обишли Јагодину, Манасију и Раваницу а недавно, с првим данима лета, краљевачки пензионери прошетали су Голијом (на слици), стигли у посету задужбини Јелене Анжујске, манастиру Градац. Затим су отишли до Новог Пазара и обишли Цркву светих Петра и Павла из 9. века, оближњи манастир Ђурђеви ступови и Солоћане крај самог сопота (извора) реке Рашке. Била је то прилика за више од 300 краљевачких пензионера да боље упознају своју околину. **Д. С.**

АРАНЂЕЛОВАЦ

Успешни спортски наступи

Чланови Удружења пензионера општине Аранђеловац негују дружење и рекреацију, пропагирају и спроводе здрав живот, па није ни чудо што постижу веома добре спортске резултате.

Пензионери Аранђеловца наступали су у Крагујевцу на Трећим спортским сусретима Шумадијског округа. Међу седам општинских екипа Аранђеловац је убедљиво био најбољи. Од шест олимпијских дисциплина освојене су златне медаље у четири дисциплине, једно сребро и једно четврто место.

Успешни су били и на мини олимпијади коју су организовали ветерани Пријепоља. Међу осам екипа нашли су се и Аранђеловчани који су се, према очекивању, издвојили добрим резултатима (освојили 50 бодова).

Сва ова надметања и дружења била су увод у поновно виђење у Врњачкој Бањи почетком октобра, на Олимпијади трећег доба. **М. М.**

БАРАЈЕВО

Брига о члановима

У оквиру својих активности, у које спадају и обиласци градова и знаменитих места, Удружење пензионера општине Барајево почетком јула посетило је Крагујевац и меморијални комплекс (на слици). Пензионери су оближи спомен-парк „Крагујевачки октобар“ Шумарице, музеј и све споменике и положили венце.

– Средства која смо добили од града за путовања и ручковне уложили смо у куповину пакета и дрва за чланове са најнижим примањима, и њихова подела је у току – каже Миле Гозић, председник Удружења пензионера Барајево.

Удружење пензионера општине Барајево наредне године слави 60 година од оснивања. **М. Г.**

ВРЊАЧКА БАЊА

Обележили Видовдан

Удружење пензионера општине Врњачка Бања организовало је десети пут видовданске сусрете пензионера. Поред врњачких пензионера, овим сусретима су присуствовали и пензионери из Краљева, Ћићевца, Трстеника, Варварина, Крушевца, али и из Републике Српске и БиХ. Председник Удружења пензионера Врњачка Бања Светолик Милекић (на слици) поздравио је на почетку присутне, пожеleo им добродошлицу и говорио о Видовдану кроз историју. Милекић је напоменуо да је Врњачка Бања све лепша и привлачнија туристима и осталим гостима јер има током целе године разноврсну и садржајну понуду која је прилагођена и пензионерима. Сусрети су одржани уз подршку локалне самоуправе. **Д. И.**

Самостална уплата доприноса за ПИО

? **К. Л., Петровац:** Моја мајка има 68 година и 13 година и осам месеци стажа. Како да оствари право на пензију? До прошле године је радила и више не може да ради, а због година не може да се пријави на биро. Да ли може самостално да уплаћује још 16 месеци, колико јој недостаје до законског минимума да би остварила право на пензију?

Одговор: Законом о пензијском и инвалидском осигурању прописано је да осигураник стиче право на старосну пензију кад наврши 65 година живота и најмање 15 година стажа осигурања. Због сукцесивног померања услова за жене осигуранике, у 2018. години оне стичу право на старосну пензију са навршене 62 године живота и најмање 15 година стажа осигурања. У стаж осигурања рачуна се време које је осигураник провео на раду по основу којег је био обавезно осигуран и за које је уплаћен допринос за ПИО.

Будући да је чланом 15 Закона о ПИО омогућено особама које нису укључене у обавезно осигурање, имају пребивалиште у Србији, старије су од 15 година и нису корисници права на пензију, да самостално уплаћују допринос за пензијско и инвалидско осигурање, у стаж осигурања рачуна се и време за које је особа, у складу са овим чланом закона, уплаћивала допринос за ПИО. Својство

осигураника стиче се даном подношења захтева, а на захтев корисника, најраније 30 дана пре подношења захтева, и престаје даном за који се особа у захтеву определи.

Својство осигураника се може стећи под условом да није наступио неки од случајева по основу којих се остварује право у складу са законом, што значи да се за испуњење услова за старосну пензију својство осигураника по овом основу мора стећи пре навршених 65 година живота. После навршених 65 година живота својство осигураника може се стећи само укључењем у обавезно осигурање. Својство осигураника стиче се даном почетка, а престаје даном престанка запослења, обављања самосталне или пољопривредне делатности, односно обављања уговорених послова. Ово практично значи да Ваша мајка не може сама да уплаћује доприносе још 16 месеци, колико јој недостаје до испуњења услова од 15 година стажа.

Инвалидски пензионери и рад по уговору о делу

? **М. П., Пријепоље:** Често сте писали о праву пензионера на поновно запошљавање. Разумео сам да и инвалидски пензионери под одређеним условима могу да раде, тачније да могу да буду ангажовани на привременим и повременим пословима уз уговор о делу.

Интересује ме колико може да траје привремено или повремено ангажовање на послу и може ли се продужавати.

Одговор: Закон о пензијском и инвалидском осигурању регулише само последице које настају у односу на корисника пензије, самим тим и корисника инвалидске пензије, уколико се радно ангажује после остваривања права на пензију, а Закон о раду регулише врсте радног ангажовања.

Уколико се корисник инвалидске пензије, након остваривања права на пензију, поновно радно ангажује, по правилу, то је основ да се по члану 96, став 1 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, по службеној дужности или по захтеву странке, покрене

поступак утврђивања промена у стању инвалидности, на основу којег је претходно остварено право на инвалидску пензију. То значи да ће се извршити поновни медицински преглед корисника пензије, и у зависности од утврђеног на наведеном прегледу одлучиће се решењем. Уколико се на прегледу утврди да није дошло до побољшања здравственог стања, право на инвалидску пензију не престаје. Међутим, уколико се на прегледу утврди да је дошло до побољшања здравственог стања, а да то има за последицу престанак губитка радне

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

способности, на основу којег је претходно остварено право на инвалидску пензију, право на инвалидску пензију престаје.

Изузетно, за корисника права на инвалидску пензију који се радно ангажује по основу уговора о делу или уговора о привременим и повременим пословима, као две од више врста радног ан-

гажовања, поступак утврђивања промена у стању инвалидности се неће покренути.

Према Закону о раду, послодавац може да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дужи од 120 радних дана у календарској години.

Телесно оштећење

? **М. П., Црнча:** Инвалид сам од 1982. године. Био сам заплен у руднику Велики Мајдан, а пензионисан сам 1983. због професионалног обољења. Обољење ми је установио Институт медицине рада у Београду. Нису ми установили телесно оштећење па немам новчану накнаду.

Био сам на вештачењу 10. јануара 2012. године и установљено ми је 80% телесно оштећење, о чему имам решење као доказ. Које треба да се обратим да бих остварио право на новчану надокнаду?

Одговор: Право на новчану накнаду за телесно оштећење имају осигураници код којих је, због повреде на раду или професионалног обољења, дошло до губитка или битнијег оштећења појединих органа или делова тела и ако телесно оштећење износи најмање 30 процената.

Висина новчане накнаде за телесно оштећење одређује се у зависности од утврђеног процента оштећења од 30 одсто до 100 одсто (о чему одлучује надлежна лекарска комисија). Новчана накнада за телесно оштећење исплаћује се од дана настанка те-

лесног оштећења, али највише за шест месеци уназад од дана подношења захтева, ако је телесно оштећење постојало пре подношења захтева.

Да би се у току поступка утврдило да ли испуњавају услове за новчану накнаду за телесно оштећење, потребно је да у надлежној филијали Фонда ПИО поднесете захтев, који се може добити у филијали Фонда или одштампати са сајта Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање (www.pio.rs). На обрасцу захтева наведена је документација која се прилаже уз захтев.

Швајцарска породична пензија

? **Д. И., Трстеник:** Брачни пар је радио у Швајцарској. Супруга је имала дужи радни стаж од мужа, а муж је своју пензију узео одједном. Након тога супруга му је умрла и он је наследио њену пензију. После извесног времена он се поново оженио. Да ли његова друга супруга има право на његову пензију, коју је наследио од прве супруге?

Одговор: Према швајцарским прописима, право на породичну пензију престаје када корисник поново закључи брак. Друга супруга не би могла да оствари право на породичну пензију по смрти мужа, с обзиром на то да он није ни био корисник личне пензије већ му је извршена једнократна исплата. Имајући

у виду да су у питању прописи Швајцарске, за детаљније информације упућујемо Вас да се обратите носиоцу пензијског и инвалидског осигурања Швајцарске: CAISSE SUISSE DE COM-PENSATION, Avenue Edmond-Vacher 18, 1203 Genève, +41 22 795 91 11, e-mail: postmaster@zas.admin.ch, www.zas.admin.ch.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИ	ПОМОРСКИ ОБАЛСКИ СЕКТОР (СКР.)	ЈЕДАН ВЕЛИКИ ОКЕАН	ПОЉОПР. ВУЧНА МАШИНА	РАСТАЈАЊЕ	МЕЂУВРЕМЕ (ЛАТ.)	КРПА ЗА БРИСАЊЕ	ИМЕ РАНИЈЕГ ГЛУМЦА КЕРТИСА
РОДОЉУБ							
ГРАД У ИТАЛИЈИ							
СЛАДАК							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	УЧЕСНИЦИ ДОГАЂАЈА ОЗНАКА ЗА АЛТ						
ИНДОНЕЖ. НОВИНСКА АГЕНЦИЈА							СКЛАДНО РАЗВИЈЕНА ОСОБА
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ТОН ЛЕСТВИЦЕ АПАРАТ ЗА ПРЕГЛЕД ЈАЈА						
ЛЕГУРА ОСМИЈУМА И ВОЛФРАМА						ОЗНАКА ЗА ТЕМПО АЛПИНИСТИ	
ВРСТА ПЕРШУНА			СИМБОЛ ЗА КАЛИЈУМ ШЕМА, ПРОГРАМ		ПЛУРАЛ (СКР.) САСТОЈАК БОЈА		
МЕСТО КОД ЂЕРДАПА				НЕМАНИ, АЖДАЈЕ МОРСКЕ РИБЕ			
ЗАЧЕТАК ФЕУДАЛИЗМА							
ДРВЕНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ							
ЈЕДАНА- ЕСТЕРАЦ (МН.)							ПУСТИЊА У ЧИЛЕУ
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРВО СЛОВО СТАКЛЕНА ПОСУДА		ПЕШЧАНИ БРЕГ ЖЕНСКО ИМЕ				
ПРЕДАК (ЛАТ.)							
ОЗНАКА ЗА МЕГА		ОЗНАКА ЗА ОБИМ ОТОПИНА		ОПШТИНСКО ПОДРУЧЈЕ	СИМБОЛ ЗА РАДИЈУМ ПРЕДЛОГ		
ВАЗАЛ							
ЗАВЕРА						ОЗНАКА ЗА АМПЕР КЛАСА (СКР.)	
ЖЕНСКО ИМЕ					КИЛОМЕТАР (СКР.) ОЗНАКА ШПАНИЈЕ		
ВРСТА ВИШЊЕ							

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

	1	2	3	4	5	6	7	8
1					⊗			
2								
3		⊗						
4						⊗		
5				⊗			⊗	
6	⊗							⊗
7								
8			⊗					
9				⊗				
10					⊗	⊗		
11								⊗
12			⊗					
13		⊗						
14	⊗							

ВОДОРАВНО: 1. Врста јела – Хвалоспев, 2. Пренос (лат.), 3. Ознака за реомир – Део цвета, 4. Врста ловачког пса (мн.) – Иницијали руског песника Пушкина, 5. Слово старословенске азбуке – Хемијски симбол за рубидијум – Ознака за исток, 6. Војнички извештај, 7. Наслов песме Ђуре Јакшића, 8. Иницијали песника Шантића – Узгајивач воћа, 9. Водени љускар – Острво на Јадранском мору, 10. Папин годишњи приход – Хемијски симбол за алуминијум, 11. Хиљадити део бара, 12. Немачки предлог (на) – Име комедиографа Држића, 13. Ознака за келвин – Род војске са коњима, 14. Врста морске рибе..

УСПРАВНО: 1. Колона војника – Бреме које се носи на рамену, 2. Удружени рад (скр.) – Ранији политичар, Илија – Међународна ознака за Белгију, 3. Предњонепчани сугласник – Блато – Предлог: према, 4. Град у Ирану, на реци Намаки – Покрајинско извршно веће (скр.) – Река у Србији, 5. Врста изолационог грађевинског материјала – Ле-ковито минерално место, 6. Грчки фудбал-ски клуб – Блиски сродници – Атомска група ароматичних једињења, 7. Млади нараштај – Врста ракије, 8. Арабљани – Река и планина у Русији – Јужно воће.

АНАГРАМ (Е=И)

ТРАЈЕ ВОЛЕЋИ СЦЕНЕ!

Решењем се добија име и презиме наше филмске и позоришне глумице.

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: патриот, Отранто, сластан, актери, антра, тоника, осрам, т, ак, к, пл, Сип, але, колонат, окарина, пенали, а, дина, антена, м, о, ра, податник, урота, а, Лора, км, амарера. УКРШТЕНЕ РЕЧИ: сула, ода, трансфер, р, латица, отари, ан, јат, рб, и, рапорт, На липару, аш, воћар, пак, Рава, анат, Ал, милибар, ан, Марин, к, коњица, бакар, АНАГРАМ: Јелица Сретеновић.

Да ли сте знали ...

– да је Железничка станица Београд, донедавно главна београдска железничка станица, грађена између 1882. и 1885. године по плановима архитек-

те Драгутина Милутиновића? Зграда има статус споменика културе од великог значаја а изграђена је по узору на железничке станице великих европских земаља. Први воз са ове станице кренуо је ка Земуну уз дворске почасте, 20. августа 1884. године. Овог лета, када и последњи возови напусте Савски амфитеатар, биће претворена у музеј науке или историје.

– да је кнез Милан Обреновић сребрним будаком 3. јула 1881. године ударио темељ Српским државним железницама? Овај догађај се догодио „крај моста

на Мокролушкој речици до Топчидерског пута” (у близини данашњег моста „Газела” у Београду). Први свечани воз на прузи Београд–Ниш закаснио је читавих 15 месеци и проутуњао Моравском долином 4. септембра 1884. године. Редовни саобраћај отпочео је 15. септембра исте године и тај дан српске железнице сваке године обележавају као Дан железничара.

– да је први градски превоз у Београду кренуо 1892. године када су трамваји са коњском запрегом превозили путнике по граду? Годину

дана касније прорадио је трамвај на електрични погон.

– да је програм модернизације Југословенских железница који је предвиђао масовно укидање узаних и нерентабилних пруга,

донет 1964. године? Прва електрифицирана пруга на мрежи ЈЗ Београд–Шид–државна граница (Загреб) пуштена је у саобраћај 31. маја 1970. године.

– да је Транссибирска железница назив железничке руте која пролази кроз Сибир, а креће из Москве до Владивостока? Она се даље надовезује на Трансмон-

голску линију за Улан Батор и Трансманџуријску за Пекинг, тј. повезује далекоисточни са европским делом Русије. Ова железничка пруга је грађена од 1891. до 1916. године и најдужа је на свету са укупном дужином од 9.288 километара. Воз пролази кроз осам временских зона, а путовање траје чак седам дана.

Молим за реч

Роштиљијада, Пршутујада, Куленијада, Пихтијада, Буткицијада, Сланинијада, Кобасицијада... А за пензионере, Купусијада.

Не користим годишњи одмор. Прво морам да нађем посао.

У сукобу сам са собом. Ништа лично.

Нисам атеиста али све мање верујем у себе.

Слобода говора има и своје лоше стране. Може да се промукне.

Сваки дан могу да слушам рок, поп, фолк, али шест месеци морам да чекам ултразвук.

Осећам се као други човек. Да ли је то криза идентитета?

Немам пара за море, али не жалим. Море је и даље плаво и слано, шта ја сад ту има да проверавам.

Дејан Патаковић

Лековите мисли

Од очију јавности не може да се сакрије ни једна тајна.

Они који циљају на високи положај, заобиђу старт!

Не седи скрштених руку. Мало је и прилегао.

Због тога што износим табу теме, стално сам – табан.

Више се њих надовезује на реч него на посао.

Психијатри сматрају да су код жене мириси важнији од изгледа. Нарочито ако ружнији пол мирише на новац.

Душан Старчевић

Пензионерске мисли

Свега нам је мало, зато што смо ситни(чави).

Ако умете да заповедате, свак ће да вас слуша.

Сатерали су нас у ћошак. Не знају да одатле имамо најбољи преглед.

Дошло би боље сутра, али данас никако да прође.

Паметан пензионер се бави собом, не очекује да се други њиме баве.

Сам онај ко је (некада) био добар унук (сад) може да буде добар деда.

Милица Чулић

Владати срцем

Сви разлози да живимо боље су на нашој страни. Осим оних који нису.

Живот је омча коју око врата носимо од рођења.

Премазани свим бојама, највеће су рђе.

И мањга од маковог зрна прегазу време.

Човека, кад остари, оптерећују дани. Не године.

Ко влада својим срцем, пати. Ко не влада, још више пати.

Иако вам ништа нисам рекао, све сам вам казао.

Помирили смо супротности. Све су на нашој страни.

У нашем лавиринту има места за све и свакога.

Пеко Лаличић

Кад тону лађе

Потонуле ми лађе, сад идем пешке и ослањам се на штап.

Био сам јој очињи вид, док није закључила да сам слепац.

Мени медени месец почиње оног дана кад примим пензију.

Снајка гледа ствари далеко. Већ мисли да сам ја на оном свету.

Ствари које гледам бело, брзо избледе.

Златна је она реч која запне за зубе.

Милијан Деспотовић